Levegőben a játékos és a labda. Nincs az a védő, aki ekkora lendületet meg tudna fékezni

Még egy kis igazítás és a labda védhetetlenül vágódik a kapuba

A nézőtéren is focista marad az ember. Figyelni kell a következő ellenfél játékát

sére játszhattam a bajnokságban. Nem mondom, jó érzés, ha a srácok számítanak a játékomra.

A világ egyik legjobb csapatában

— Az igazi azonban mégiscsak az, amikor női csapatban játszhatok. Nekem szerencsém volt, hogy több szakember látott az iskolai mérkőzéseken. Rohantam is a Renova hívására. A lányok hamar befogadtak. Egyébként, ha valaki érez magában tehetséget, kedve is van a focihoz, bármelyik meccsünkre kijöhet. Ott szól az edzőnek, és a következő edzésen már közöttünk is lehet. Vidéken is egyre több csapatot szerveznek.

— Eddig meredeken felfelé ívelt labdarúgó-pályafutásod. De hogyan tovább?

— Itt a csapatban nagyon jó focisták vannak. Jók a lehetőségeink is. Jártunk Svédországban, az NSZK-ban, ahol két kupasorozaton vettünk részt. Miután mindkettőt megnyertük, az ottani szakemberek azt mondták, hogy a Renova a világ egyik legjobb csapata. Természetesen mindez nem pottyan csak úgy az égből. Egy héten sokszor öt, igen kemény edzésen veszünk részt. Technika, erőnlét, taktika szerepel ilyenkor a „műsoron". De így történik ez bármilyen más sportágban is. Többen kézilabdáztak, atlétizáltak közülünk.

Minket még biztatnak

— Itthon miként vélekednek sikeres külföldi szerepléseitekről?

— Nem mondhatnám, hogy a labdarúgó-szövetség vezetői sokat foglalkoznának velünk. Igaz, nekik is megvan a maguk baja, a honi foci hullámvölgyből való kivezetésével. Azért, úgy gondolom, ha egy kicsit komolyabban vennének minket, s jáétéklehetőségeket kapnánk egy-egy bajnoki mérkőzés előtt, akkor talán mi is segíthetnénk. Biztos, hogy több néző jönne a lelátókra. Mi még vonzzuk a közönséget, a nem túl nagy propaganda ellenére is. Meggyőződésem szerint előbb-utóbb mindenképpen beverekedjük magunkat az elismert sportágak közé. Ha nem hinnénk ebben, akkor nem tudnánk ilyen lelkesedéssel kergetni a labdát.

— Egy tizenhárom éves lánynak, gondolom, akad más dolga is a focin kívül. Az edzések, túrák, mecscsek mellett mire van még időd?

— Mindenre, amit szeretek! Olvasok, szórakozni járok és természetesen rendesen tanulok. Azonban a labdarúgás áll az életem központjában. Lassan haza is kell mennem. A tankönyvek előkészítve várnak az asztalon. Holnap megint edzés lesz és addigra a fejemben is „helyre kell kerülni" mindennek.

Edit összepakolta tekintélyes mennyiségű szerelését. Sietve indult a buszhoz. Egyszer csak megállt — körülnézett, hogy látja-e valaki —, majd amolyan focistamozdulattal jó nagyot rúgott egy kavicsba, úgy ment tovább.

Kép és szöveg: Koncz Dezső

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: február 16.
(Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

TÖPRENGŐ

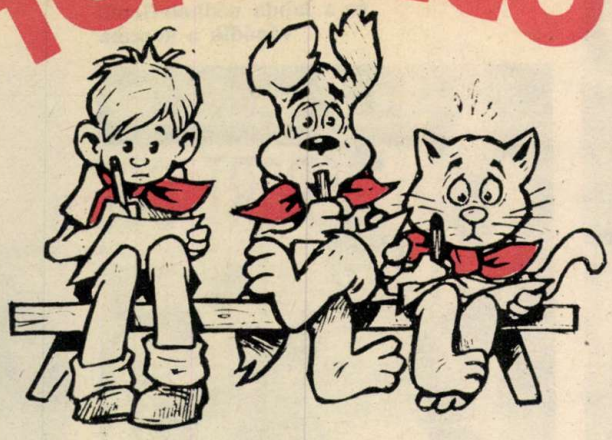

A 3. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Félév előtt: Még sok ötöst szerezz! — **Ez is matek:** 834+123=957. Alatta: 598—456=142. A vonal alatt: 236+579=815 — **Mi ez?:** Edison telefonja — **Kié volt?:** Mátyás királyé. — **Nem könnyű:** A 2-es azonos. — **Családi kép:** Egy családhoz tartoznak a szemüvegesek, a szeplősök, a nagyfülűek és a garbót viselők. — **Jó megfigyelő vagy?:** 36 (5 csillag, 8 kör, 7 háromszög, 3 négyzet, 3 téglalap, 4 rombusz, 2 szív, 2 virág, 2 nyíl.) — **Pótold:** 5-ös.

Rejtvényösszeállításunk témája a pályaválasztás. Ezzel is segíteni szeretnénk, főként a nyolcadikosoknak.

KEZDŐDJÉK A MUNKA! Vajon ki, melyik szerszámmal kezd dolgozni?

MIT CSINÁL? Ha a betűket megfelelő sorrendbe rakod, megtudod a foglalkozását.

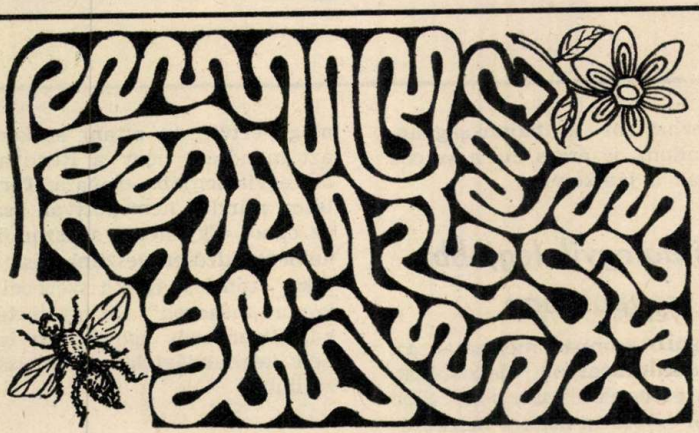

MICSODA SZORGALOM kell ahhoz, hogy a méhecske összeszedje a sok virágport! Vajon melyik úton induljon el a célhoz? Segíts neki!

BÖLCS KÖZMONDÁS. Ha a vonat kocsiját megfelelő sorrendbe rakod össze, a rájuk írt betűcsoportok egy mondattá egyesülnek. Régi bölcsességgel ismerkedhetsz meg.

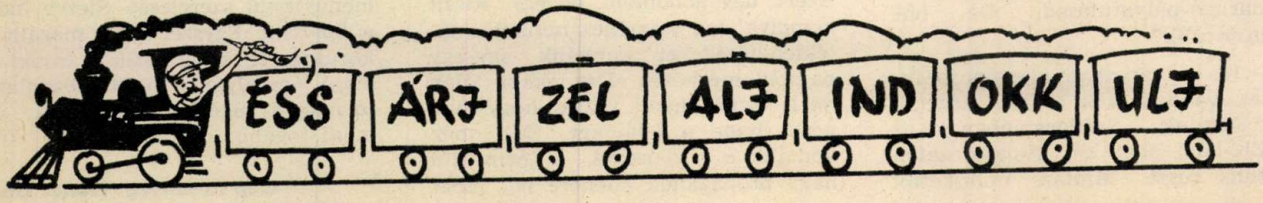

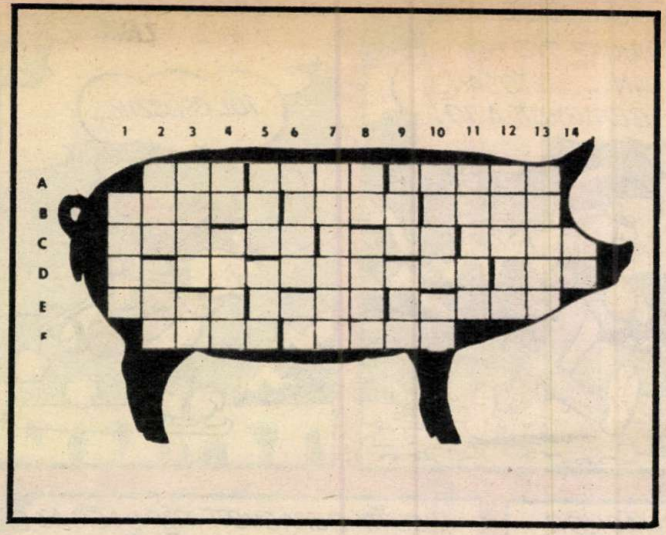

A SERTÉSGONDOZÓ. Rejtvényünkben egy olyan sertésfajta nevét rejtettük el, amely megérdemli a gondozó fáradozását. Megfejtésként ezt a névelős szót kell beküldeni.

VÍZSZINTES: A–2: Mutatószó. A–5: Finom az ilyen fagyi. A–9: Földrajzi értelemben a Kelet jelzője. B–1: Melegégövi virág. B–6: Becézett női név. B–10: Bács-Kiskun megyei község. C–1: Semmire sem fordít különösebb gondot. C–7: Gyakori férfinév, becézve. C–11: Szellemi sport. D–1: A sertésfajta neve, névelővel. D–12: Folyón nyújtózik. E–1: Hozzátartozik a tengerhez, tóhoz, folyóhoz. E–5: ... tett lovagok (Shakespeare vígjátéka). E–9: Kicsi folyó. F–2: Egy betű híján kérdőszó. F–6: Így nevezték a konyhát régen az egyszerű, falusi emberek.

FÜGGŐLEGES: 1–B: Fundamentum. 2–A: Szófaj. 2–D: Elöl cammog! 3–A: Az egyes is az, meg a hüszas is, visszafelé. 3–E: Sír. 4–A: E. V. 4–C: Sütötte, régiesen. 1–A: Szegények egynemű betűi. 5–D: Holland és román autók jelzése. 6–A: Kár hogy ő hiányzik, mert akkor pergő lenne a műsor! 6–A: Olasz folyó, visszafelé. 7–A: Elrontja a vicc csattanóját. 8–A: Rónai László monogramja. 8–C: Testrész, névelővel. 9–A: Tallér eleje. 9–D: Egyik szülő. 10–A: ...-bogas. 10–E: Radar vége! 11–A: Behálózza a világot. 12–A: Mórahalom belseje! 13–A: Kérdőíven gyakran szerepel ez a szó. C–14: Kád széle!

KÉPREJTVÉNYEK. Kohóval, gépkocsival, újsággal, könyvvel kapcsolatos szakmák.

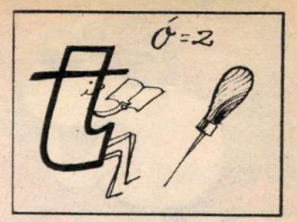

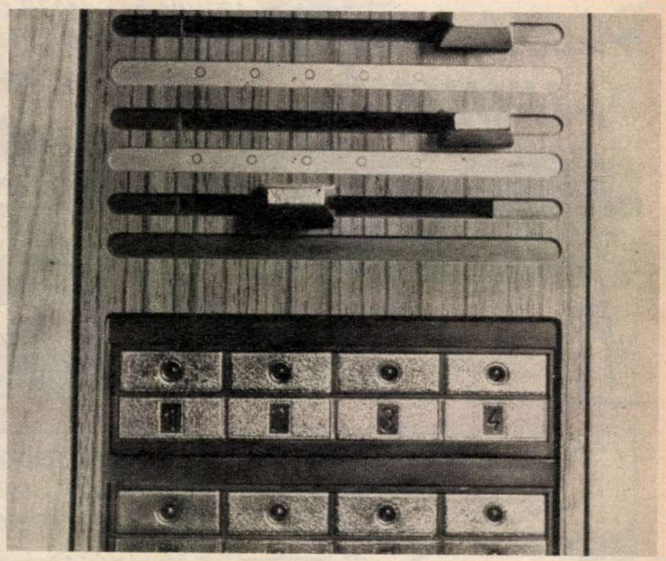

HIBA VAN A KÉSZÜLÉKBEN: Vajon milyen szakembert kell kihívni, hogy megjavítsa? A: magnó szakértőt, B: automata mosógép javítót, C: tévészerelőt.

SAKK

Breyer Gyula, a később híressé vált magyar sakkmester, tizenhét éves volt, amikor az alábbi feladványt készítette. Meg tudjátok-e oldani? Követelménye: világos indul és két lépésben mattot ad. Csak a kulcslépést (világos első lépését) kell megadni, ami után sötét a mattot már semmiképpen sem tudja védeni.

A december 4-i számban megjelent két feladvány megoldása: Vd4—a7, illetőleg Vg2—g5! — A helyes megfejtést beküldők közül könyvutalványt nyertek: Csurgó Sándor (Nagylóc), Nagy Zsolt (Nagybátony) és Schmidt Levente (Balassagyarmat).

Földeák Árpád

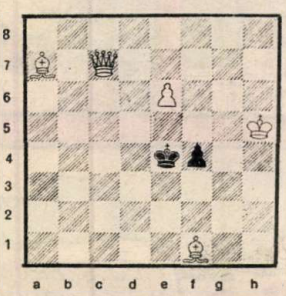

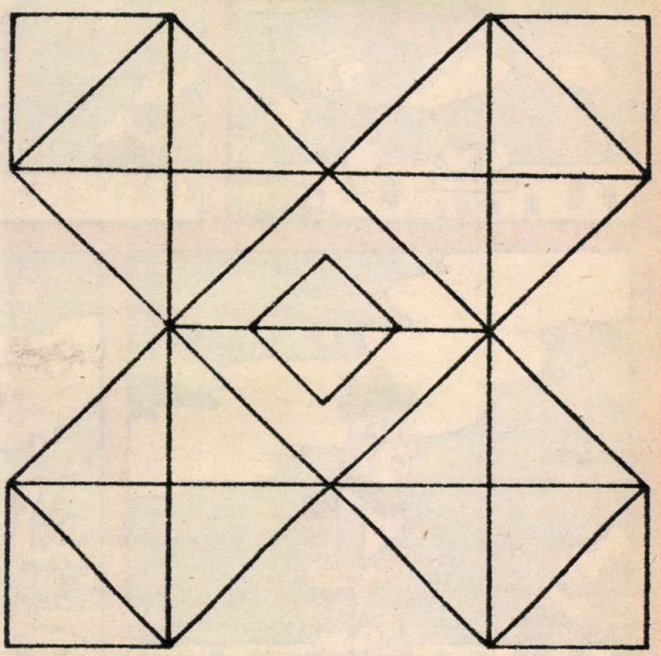

LEHET? NEM LEHET? Az ábrát úgy rajzold le, hogy közben egyszer se emeld fel a ceruzádat. Ne kételkedj, hidd el, lehetséges. Csak egy kis ügyesség kell hozzá.

PIFU

MINUSZ TÍZ FOK VAN... BIZTOSAN BEFAGYOTT A TÓ!
BRR!

JÓL CSÚSZIK...

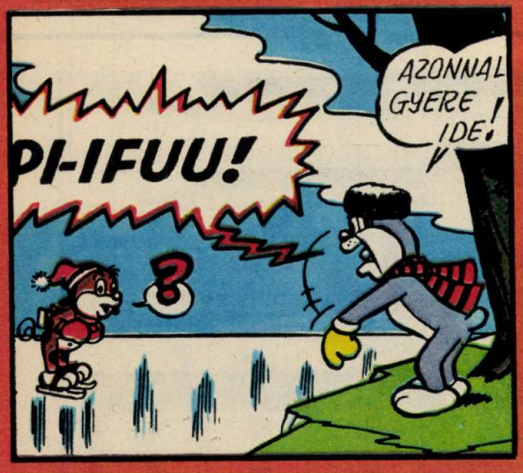
PI-IFUU!
AZONNAL GYERE IDE!
?

NESZE! MÁSIKOR MAJD ÓVATOSABB LESZEL!

MIELŐTT BEFAGYOTT TÓRA LÉP AZ EMBER, MEG KELL GYŐZŐDNIE, HOGY ELÉG VASTAG E A JÉG!

NÉHÁNY SIKLÁS, ÉS MÁRIS ÉRZEM, HOGY NEM LEHET BAJ..!

HI HI, TUDTAM, HOGY ELÉG VASTAG A JÉG! DE JÓ TRÜKK VOLT! ÍGY...

... VETTEM EL TŐLE A KORCSOLYÁT!

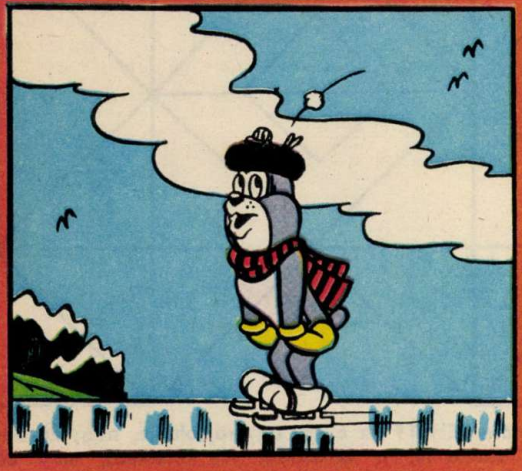

RECCS!
MÉG SZERENCSE, HOGY KOPOLTYÚT REGGELIZETT!
Zmas

EREDMÉNY-HÍRDETÉSEK

A Pajtás december 11-i számából:

Budaprint I.

A december 11-i számban megjelent Budaprint pályázat első fordulójának nyertesei: Balogh Valéria, Márokföld; Banna Mária, Hódmezővásárhely; Bene Beáta, Nagykanizsa; Bognár Mihály, Lábatlan; Csilik Zsolt, Szeged; Dohy Angéla, Táp; Dudás Krisztina, Csemő; Farkas Mária, Mátraháza; Lipovics László, Bábolna; Lovas Katalin, Pusztaszabolcs; Magyari Tibor Zoltán, Bódvaszilas; Nagypál Judit, Csongrád; Öfner Rita, Selyp; Sarkadi Edit, Hajdúszoboszló; Tóth Csilla, Orgovány; Trapp Zsuzsa, Budapest; Varga Zoltán, Szombathely; Völgyesi Tamás, Kaposfő.

A jutalmakat postán küldi ki a vállalat.

Mini Pajtás Rejtvénymagazin

Újpesti Áruház

Az 1980 októberi Mini Pajtás Rejtvénymagazinban meghirdetett Újpesti Áruház rejtvénytotó nyertesei:

I. Hermann Károly, II. Bobák Andrea, III. Horváth Tímea — mindhárman budapestiek.

A nyereményeket postán küldjük el.

Tanért

Az 1980. októberében megjelent Mini Pajtás Rejtvénymagazinunkban meghirdetett TANÉRT rejtvény nyertesei:

I. Kóczián Piroska, Arló; II. Vámosi Judit, Debrecen; III. Hernádi Balázs, Kaposvár.

A nyereményeket postán küldjük el.

A MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN TOVÁBBI NYERTESEINEK NÉVSORÁT JÖVŐ HETI SZÁMUNKBAN KÖZÖLJÜK!

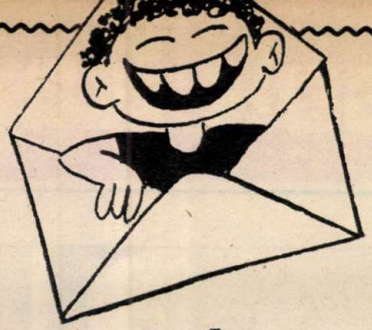

LEVELEZNÉNK

NYOLCADIKOSOK ÍRJANAK:

KELEMEN MARIANNA és VAJDOVICH ILONA, Hódmezővásárhely, Hóvirág u. 16. — 6800; BITÓ APOLLÓNIA, Kál, Ady E. út 44. — 3350; HANGYÁS TERÉZIA, Káva, Petőfi út 11. — 2215; KÁNYIK MARGIT, Sárosd, Komáromi út 16. — 2433; HEGEDŰS ILDIKÓ, Békésszentandrás, Stefánia u. 3. — 5561; GYŐRI ILONA, Nagykálló, Kossuth L. út 183. — 4320; VIRÁG OTTÍLIA, Pécs, Vadász u. 4. — 7626; TANYI MÁRIA, Kazincbarcika, Főtér 15. 3/2. — 3700; CSENDES MÁRTA, Kistelek, Tanok u. 26. — 6760; SÁNDOR CSILLA, Fadd, Kossuth L. út 47. — 7133; NAGY IMRE, Mersevát, Petőfi S. u. 19. — 9531; KURINSZKY ANDREA, Nyíregyháza, Egyház u. 4. II. 6. — 4400; BÓDI ERZSÉBET, Kunszentmárton, Ságvári E. u. 16. — 5440; OROS ANNA, Karcag, Fürst S. u. 63. — 5300; SISÁK ILONA Kistelek, Pacsirta u. 18. — 6760; BÍRÓ ILONA, Tiszaföldvár, Vásártér út 51. — 5430; SZÉNÁSI ZSUZSANNA, Izsák, Katona J. u. 78/a. — 6070; KONCSIK PÉTER, Tatabánya, Schönherz Z. u. 51. 4/4. — 2800; DUSNOKI MARIANN, Kiskőrös, Ökördi u. 10. Pf. 1220. — 6200; TÓTH ERZSÉBET, Hajdúhadház, Telekföld 1. — 4242; PAR ANNAMÁRIA, Kunhegyes, Mikes K. u. 18. — 5340; TÍMÁR ÉVA, Tiszaföldvár, József A. u. 6. — 5430; KÖRMENDI PÉTER, Csabrendek, Kossuth u. 63. — 8474; VILLY RITA és RADVÁNYI MÓNIKA, Baja, Klapka Gy. út 50. — 6500; KŐMŰVES JUDIT, Leninváros, Bartók B. út 4. 4/2. — 3580; KUTYIK GABRIELLA, Tahi, Pataksor 49. — 2022; VÁNYI MARGIT, Tahi, Pacsirta u. 12. — 2022; KÖVÉR ANITA, Bernecebaráti, Lehel u. 17. — 2639; LACZKÓ ROZÁLIA, Tömörkény, József A. u. 25. — 6646; TÓTH ERZSÉBET, Nagyhegyes, Bethlen u. 7. — 4064; PINTÉR MARIANNA, Pásztó, Kinizsi út 1. — 3060; VIRÁG ILDIKÓ, Kiskunhalas, Erdei F. tér 4. — 6400; DUDÁS ERIKA, Kiskunhalas, Hímző u. 6. — 6400; FORRAY ÁGNES, Szigetszentmiklós, Béke u. 21. — 2310; (Kártyanaptárt gyűjt): PAPP MAGDOLNA, Magyarbánhegyes, Jókai út 54/a. — 5667; HAJAS MARIANNA, Mátramindszent, Viola út 4. — 3155; JÁMBOR IRÉN, Hajdúnánás, Magyar út 27. — 4080. (Szeretek olvasni, sportolni): TÓTH ZSUZSANNA, Dombóvár, Erzsébet u. 1. — 7200; ZSIGOVICS MÁRTA, Szentes, Kossuth u. 32. — 6600; ÁBEL CSILLA, Komló, Móricz Zs. u. 6. — 7300; TÚRÓCZI SÁNDOR, Budapest, Zsák H. u. 8. — 1215; GONDOS ILDIKÓ, Borsodszirák, Bartók B. út 43. — 3796; PINTÉR ZOLTÁN, Pusztamérges, II. ker. 3. — 6785; FARKAS ATTILA, Ruzsa, 899. sz. — 6786.

TERMÉSZETKUTATÓ SZAKKÖR levelezőtársakat keres: Balmazújváros, 1. számú Ált. Iskola és Gimnázium, Böszörményi út 2. — 4060.

TESTVÉRISKOLÁT VAGY ÚTTÖRŐCSAPATOT keresünk. Iskolánk névadója Kiss István 1919-es vöröskatona, falunk szülötte. Címünk: Boldogkőújfalu, Általános Iskola — 3884.

HONISMERETI szakkörökkel vennék fel a kapcsolatot: Honkutató Barátok Köre, Besenyszög, Ált. Isk. Vasvári u. 7. — 5071.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.0192 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 5

1751

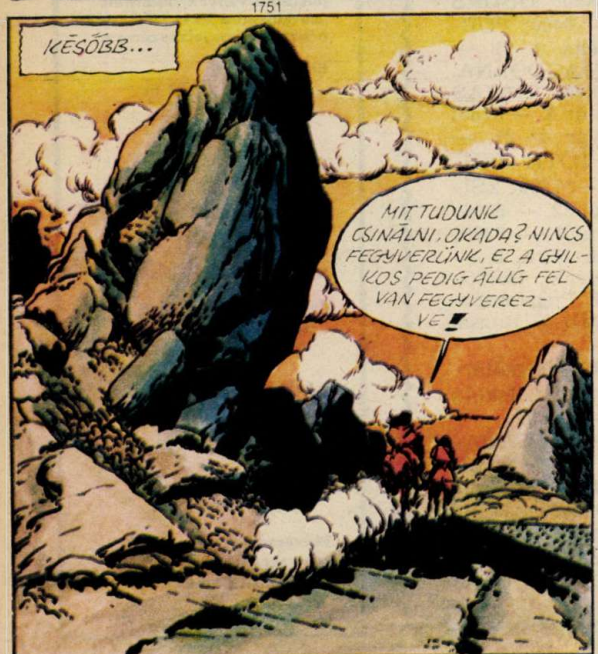

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

(FOLYT. KÖV.)

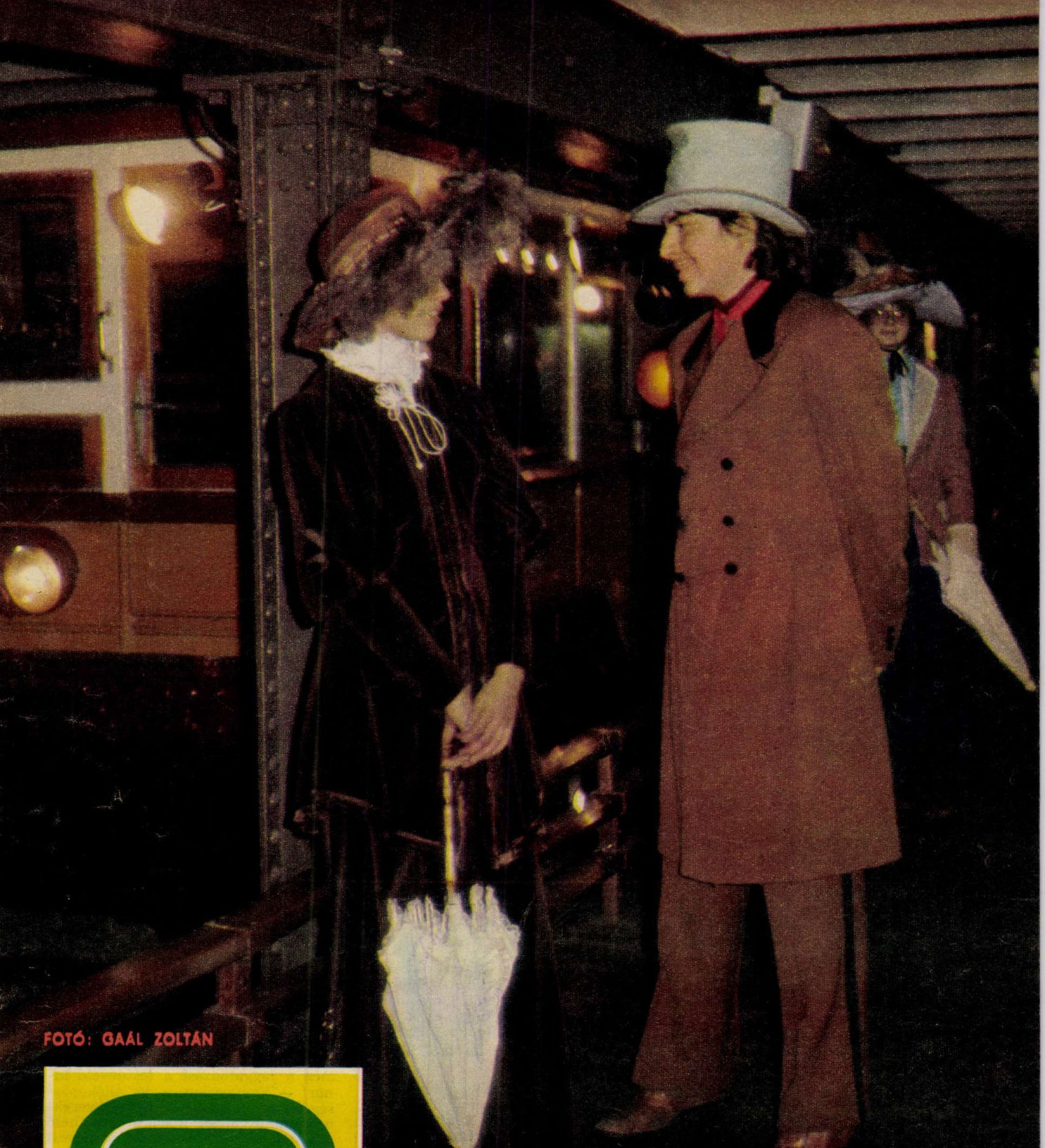

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

81/6

XXXVI. ÉVF. ● 1981. FEBR. 12. ● ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

85 éves a földalatti. Hajdan ilyen ruhákat viseltek utasai. Talán az idei farsangon láthatunk majd hasonlókat

Elájult, de szó szerint elájult a srác — emlékezik egyik tanítványára Bugya György, a budapesti XI. kerületi Bocskai István Általános Iskola testnevelőtanára. — Nem is egyszer. Orvoshoz vittük. Semmi, teljesen egészséges volt. Következő órán megint elájult. Na, ennek fele sem tréfa, gondoltam, figyelni kezdtem. Lassacskán rájöttem, hogy a fiú akkor ájult el, ha szigorúbb, erőteljesebb hangon szóltam. Hát, ennek megfelelő volt a fizikai edzettségük is . . .

Ennek már idestova öt éve, azóta alaposan megváltozott a világ ebben a budai iskolában. Ma már itt mindannyian tudják, hogy a testnevelő hangja értük, az egészségükért harsan, s épp ezért napjainkban erőnlét dolgában sem vallanak szégyent.

— Ötvenen beneveztünk az Aranyjelvényesek próbáira, hárman Moszkvába is kijutottunk — meséli Bálint Balázs. Termetét látva nem gondolná az ember, hogy ez a 140 centiméter magas, alig 30 kilós fiú sikerrel teljesítette a próbák követelményeit.

— Hogy bírtad a felkészülést?

— Tűrhetően. Naponta három-öt kilométert futottunk, eleinte kicsit gyötrődtünk, aztán a vége felé már jól is esett.

Bánszky Zsuzsa ugyancsak sikeres próbázásainak köszönheti moszkvai utazását.

— Nekem öröm a futás — bizonygatja buzgón, mintha nem hinnénk. Pedig hisszük, főleg, amióta megtudtuk, hogy Zsuzsa még a férfiak távját, a huszonnyolc kilométert is lefutotta. Ámultak is rajta.

Ekkora távot még végigporoszkálni is csak jókedvből lehet.

Egy ideje vasárnaponként is találkozik a lelkes csapat, délelőttönként futnak egy jóízűt.

— Már sokszor és sokan kérdezték meg tőlem, miért csináljuk — előzi meg a faggatódzást a testnevelő tanár. — Egyszerűen a jó állóképességért, az edzettségért. Egyik gyereknek sem a válogatottság a célja, nem akarnak élsportolók lenni. Jó együtt futni, kerékpározni, evezni, túrázni, nevetni. Szívesen jövünk össze, az idő kellemesen telik, ráadásul hasznosan is. Ennyi az egész.

Hát persze. Roppant egyszerű. De akkor másutt sok helyen erre miért nem jöttek rá, miért nem csinálnak valami hasonlót? Miért feledkeznek meg arról, hogy egy kis közös kocogáshoz, kerekezéshez, túrázáshoz lényegében nem sok szükséges. Csak valakinek el kellene kezdeni . . .

Jó együtt túrázni, futni, kerékpározni, nevetni. Ez a titka annak az örökös lelkesedésnek, amely rendre összeverbuválja a Bocskai iskola gyerekeit...

JÓKEDVBŐL POROSZKÁLNAK

Még sok-sok hasonló „miért" tolakodott a testnevelő tanár szavai nyomába. Elhessegettem őket, mondván: már egy másik írás témájául szolgálnak. Ennek a mostaninak „csupán" az volt a célja, hogy az aranyjelvényes bocskaisok szándékait, cselekedeteit megvilágítsa egy villanásnyi időre, hogy egy kicsit ráébresszen másokat: tényleg egyszerű — csak csinálni kell.

Még azt sem bánnám, ha kis beszámolóm oly hatásosra sikerült volna, hogy ez ügyben többé már nem kellene tollat ragadnom, mert mindenki felcsapna próbázónak. Hogy akkor mit tennék?

Legfeljebb írás helyett én is futnék.

BŐCS FERENC

FOTÓ: SZALAY BÉLA

AZ ANYAG NEM VÉSZ EL

Az ország úttörőcsapatai által gyűjtött hasznosanyag mintegy 13 600 tonna fémet, 11 134 tonna papírt és 627 tonna textilhulladékot tartalmaz, 21 millió 200 ezer forint értékben.

Az anyagmegmaradás törvénye — úgy tűnik — Budapest XVIII. kerületében fokozottabban érvényesül, mint másutt. Itt ugyanis évek óta létezik egy különleges erő, amely az elhasználódott, hulladékká vált fém-, papír-, és textilholmikat sajátságos körforgásra kényszeríti, azaz nyersanyagként visszajuttatja a feldolgozó üzemekbe. Innen aztán átalakulva, újjászületve, a legkülönbözőbb vadonatúj használati tárgyak formájában kerülnek elő ismét.

Ezt a különleges erőt a Szélső utcai és az Erdélyi utcai iskolák tanulóinak munkája jelenti. Évről évre úgyszólván nagytakarítást végeznek a kerületben, és ennek eredményeképpen évről évre az élen végeznek abban a versenyben, amely sok-sok milliót hoz a népgazdaság konyhájára, és amelyet a pátosz teljes mellőzésével egyszerűen csak „hasznosanyaggyűjtésnek" nevez a közvélemény.

És évről évre a Szélső utcaiaké a pálma. Teljesítményük hosszas és elmélyült sziszegésre késztethet bárkit: átlagosan számított „fejadagjuk" 100 kg felett van immár harmadik esztendeje, beleértve természetesen az elsőosztályos csöppségeket is!

Nem mind fénylik, ami „arany"

— Az elismerés, a jutalmak, a kitüntetések persze „jól jönnek" a gyerekeknek — mondja dr. Szerdahelyi Árpádné igazgató —, de azt hiszem, mégsem ezek jelentik a legnagyobb hajtóerőt. Hanem az, hogy ezek a gyerekek észreveszik az értéket a padláson, pincében, udvarokon, erdőszélen, meg a jó ég tudja még hol kallódó tárgyakban. És ha már észreveszik, hát persze, hogy nem hagyják ott. Olykor-olykor annyi hulladék gyűlik össze, hogy kénytelenek vagyunk valamelyik osztályban tárolni, amíg a MÉH el nem szállítja. Meg aztán... kell a dologhoz egy olyan kitűnő és lelkes szervező, mint Domoszlai Mihály, aki amellett, hogy orosz szakos tanár, iskolánk társadalmimunka felelőse is.

Domoszlai Mihály éppen Stift Gábor másodikossal tárgyal:

— Mikor is hoztál utoljára MÉH-cédulát?

— Öö... tegnapelőtt. És a tanár úr azóta is tartozik nekem...!

— Tartozom?... Ja, persze!

Mókás jelvényt nyom a fiú kezébe, és ezzel szent a béke.

— Doppingszer! — mondja aztán mosolyogva. — Tudniillik nagyon jó a kapcsolatunk a MÉH kirendeltséggel. Rendszeresen ellátnak bennünket jelvényekkel, kendőkkel, sapkákkal, apró ajándékokkal. A kicsiknek valóságos ereklye az ilyesmi, különösen így, hogy ők maguk dolgoztak meg érte.

Most egy csapat elsős sereglik körénk.

— Tanár bácsi...! Mikor lesz megint filmvetítés...?!

Rövid időpont-egyeztetés következik, miközben kiderül, hogy nemrégiben valamennyien hoztak textilhulladékot. Ki többet, ki kevesebbet. Hári Anita például két hatalmas zsákkal. Vajon hogy bírta el...?

— Anyu segített... szóval ő cipelte be a zsákokat.

— Hát erről van szó! — mondja Domoszlai Mihály. — Könnyű ilyen helyen „remek szervezőnek" lenni, ahol ennyi segítséget kap az ember tanároktól, gyerekektől, szülőktől egyaránt. A filmvetítés egyébként a legjobb gyűjtőknek „jár" időnként. Van vagy százötven mesefilmem, azt hiszem, ennél jobban nem is tudnám használni őket.

Így gyűjtünk mi

A legjobb gyűjtők felsorolásától helyhiány miatt el kell tekintenünk. A hetedikesek és a nyolcadikosok teljes osztálykönyvét le kellene másolnunk például.

— Tulajdonképpen egyszerű munka ez — mondja Salgó Jóska. — Szórólapokat helyezünk el a posta-

ládákban, és néhány nap múlva megjelenünk egy-egy kézikocsival. Hogy szívesen látnak-e? Hát ki ne örülne annak, ha valaki megszabadítja a kacatjaitól? Legtöbbször a ház népe is segít a gyűjtésben, a súlyosabb tárgyak cipelésében.

A hatodikos Slezák Tünde már az NDK-ba is eljutott értékmentő munkája jutalmaként.

— Bő termést jelentenek az úgynevezett lomtalanítási akciók is — mondja. — Egy alkalommal anyuék irodájából hoztunk el egy nagy halom papírt, máskor az óvoda textilhulladékát „mentettük meg". A szertárban már megint ott zsúfolódik vagy 40 hatalmas zsák rongy...

Találtunk egy Diesel-mozdonyt!...

A „gyűjtögető életmód" révén az iskola — hozzávetőleges értékben — már egy vadonatúj Diesel-mozdonyt ajándékozott az országnak. És csak úgy „mellékesen" egy csomó valóban értékes műtárgyat is megmentettek, aminek viszont az lett a következménye, hogy első helyet szereztek az országos múzeumi pályázaton is.

...Hát így zajlik az élet a Szélső utcában. Így élnek ott, a város peremén. És így gondoskodnak arról, hogy mégis állandóan a középpontban legyenek!

Cser Gábor

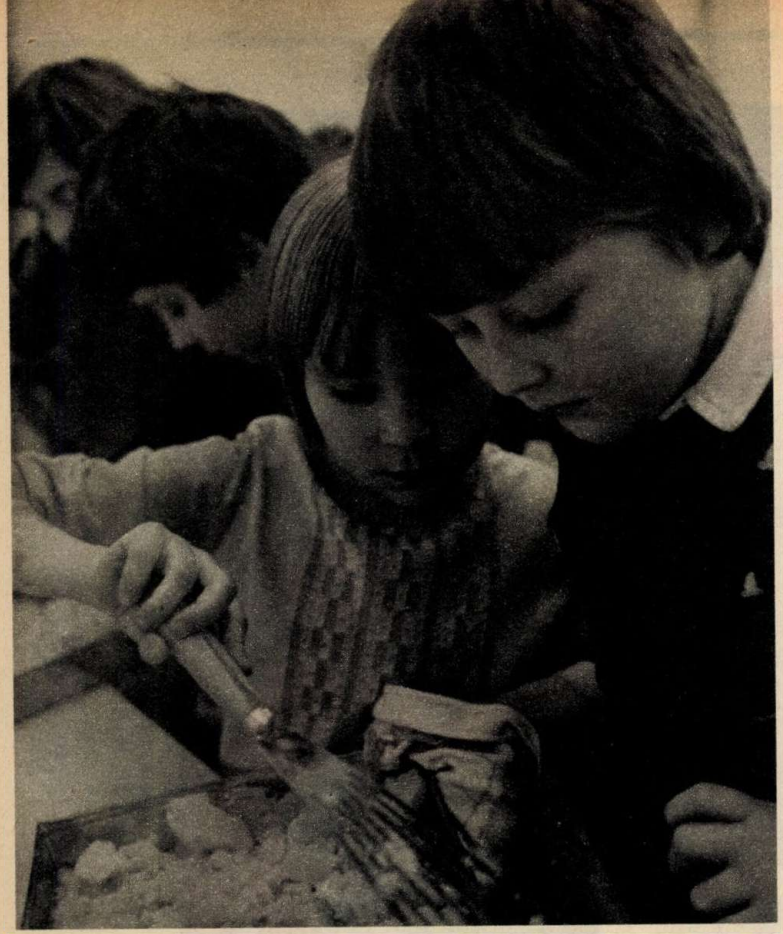

A kisgazdasszony-szakkörben a főzés tudományával ismerkednek a gyerekek

Az egyik szobában a rádiós szakkör „meghívja" a világot, zenét csalogat a Föld túlsó oldaláról. A másik teremben közös dalolásra ül össze vagy hatvan gyerek, a harmadikban akármit főznek tejszínhabbal a kisgazdasszony-szakkör tagjai. A negyedikben talán éppen tapasztalatcserét tartanak a mókamesterek, az ötödikben az őrsvezetők, a hatodikban szabni, varrni tanulnak a lányok... Sok minden történik az úttörőházban. A „Ház" ezernyi fortéllyal csalogatja a gyerekeket, hogy szórakozást, elfoglaltságot nyújtson.

Ilyen a budapesti VIII. kerületi Kreutz Róbert Úttörőház is.

(MTI fotó)

A nyolcadikos-klub tagjai daltanulás közben

Ismerkedés a modern magnókkal, erősítőkkel

Egy kis segítség még kell a „kuktáknak"

FORTÉLYOK HÁZA

LEHETETT VOLNA PÁR „DEKÁVAL" TÖBB!

FÉLÉVI TESZT

Akinek nem inge, ne vegye magára. De, ha csak egy icipici lelkiismeret-furdalást érzel, már akkor is érdemes elgondolkozni. Vegyünk egy példát: Január közepéig 5-ösre állttál történelemből, és akkor jött egy „fejreállás". Felszólítottak és meg sem tudtál mukkanni. A félévi értesítőbe 4-es került. Lehetséges, hogy a különbség csupán egy dekányi . . ., de mégis hiányzik a mérlegről.

Az első félév befejeződött. Mérlegre tették öthónapos iskolai munkádat. Jól látod, hogy a mérleg nyelve merre billen. Nos hát, itt az ideje, hogy őszintén — nagyon őszintén — elgondolkodj . . ., és természetesen levond a megfelelő következtetést. Hogyan tovább? Mert hiszen még semmi sem veszett el. Megkezdődött a második félév. Érted? Már most megkezdődött! Nehogy május közepén ocsúdj fel!

Ezekhez az őszinte pillanatokhoz akarunk segítséget nyújtani. Kérdéseink mindenkihez szólnak. Azokat válaszd ki közülük, amelyekről úgy érzed, hogy rád vonatkoznak. Ezek bizonyára újabb kérdéseket juttatnak az eszedbe. Újabbakat, amelyek mindegyre őszintébb válaszokat várnak tőled.

És természetesen keményebb elhatározást!

Bárkinek szívesen megmutatod a félévi értesítődet? Ha igen, ha nem, miért?

.....

.....

Szeptemberben elhatároztál-e valamit? Ha igen, mit? És mennyit valósítottál meg abból?

.....

.....

Elégedett vagy-e a jegyeiddel? Ha igen, azért, mert úgy érzed, hogy minden telhetőt megtettél? Vagy pedig . . .

.....

.....

Bosszankodsz-e azon, hogy olyan értesítőt kaptál, amely nem méltó a képességeidhez? Csak magadban foglalkozol ezzel, vagy pedig szüleiddel, esetleg barátaiddal is beszélgetsz róla?

.....

.....

Mi volt a jellemző rád: a félév eleji gyengébb jegyeket fokozatosan javítottad ki, vagy a kezdeti jó osztályzatokat rontottad le az utolsó hetekben?

.....

.....

Melyik az a tantárgy, amelyből — véleményed szerint — jobb jegyet érdemeltél volna? Miért?

.....

.....

Van-e olyan jegyed, amelyikről az az érzésed, hogy jobb a megérdemeltnél? Mi lehet ennek a magyarázata?

.....

.....

Fűződik-e valamelyik jegyedhez valamilyen kellemetlen emlék? (Például: rajtakapott a tanárod, hogy puskázol.) Melyikhez, mi?

.....

.....

Volt-e olyan feleleted, amely után nagyon boldognak érezted magad? Miért? Azért-e, mert biztosan tudtál mindent? Vagy pedig azért, mert csak azt kérdezte a tanárod, amit éppen tudtál?

.....

.....

Voltak-e olyan napok, amikor készületlenül mentél el az iskolába? Mik voltak az okai?

.....

.....

Ha egy ilyen készületlen napot megúsztál felelés nélkül, pótoltad-e a hiányt? Ha nem, mivel magyarázod ezt?

.....

.....

Mi az a legfontosabb egymondatos, vagy talán csak egyszavas következtetés, amelyet az értesítőd alapján első félévi munkádról levonhatsz?

.....

.....

?!

Bocs, hogy közbeszólok, de nincs igazad kedves Pali. Gondolom, nem bánod, hogy a vezetéknevedet nem írom le, feltehetően nem akarod, hogy ország-világ megtudja, ki rugdossa, pofozza osztálytársait, tekintet nélkül arra, hogy lány, vagy fiú az illető. Ne haragudj, de az sem mentség, hogy téged úgysem hallgatnak meg sem a tanárok, sem a gyerekek, úgysem tudod megindokolni, miért rúgtad bokán Melindát, miért képelted fel Kareszt. Azt mondod, nehezen fogalmazol, lassan megy a beszéd, keservesen fejezed ki magad, ezért nincs türelmük a többieknek, hogy végighallgassanak, ezért nem adtak igazat neked még soha, s ezért nem kérdeznek meg most már egyáltalán: miért is tetted. Még ez sem indokolja, hogy ütlegekkel szolgáltass magadnak elégtételt. Nem gondolod, hogy ezzel te is igazságtalanságot követsz el? Különben is, ez nem megoldás. Jobban tennéd, ha előbb magadban keresnéd a baj forrását, ha a saját hibáid ellen fordulnál, s azokkal hadakoznál. Tudom, ez jóval nehezebb ütközet lenne, mint két pofont adni, s aztán továbbállni. Meg kellene tanulnod pontosan, helyesen fogalmaznod, értelmesen érvelned, szabatosan beszélned, nyilván szükség lenne gondolkodásod megváltoztatására is. Ehhez pedig nagy akaraterő, türelem szükséges. Mindazonáltal megéri a fáradságot, mert meglehet, hogy a pofonok hangosabban szólnak a beszédnél, de nem értelmesebben, s főleg nem igazabban.

Az viszont igaz, hogy nemcsak tőled követel több türelmet ez az időszak, hanem környezetedben mindenkitől, mert rajtuk is múlik, hogy mindig a fejed legyen gyorsabb a kezednél...

(bőcs)

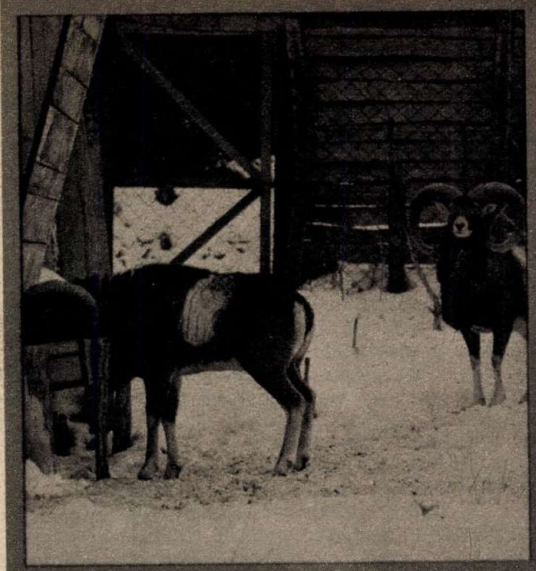

„MI VAN EBÉDRE?"

A Buda-vidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság budakeszi vadasparkjában mintegy százötven vaddisznó, negyven gim-, harmincöt dámszarvas, harmincöt őz, sok sörényes juh és muflon található. Mivel télen az állatok nem találnak elegendő takarmányt, a park dolgozói gondoskodnak etetésükről. A muflon házaspár jól érzi magát a vadasparkban.

ATOMERŐMŰ GÉPÉSZEK

A pécsi Vegyipari Gépészeti Szakközépiskolában tanulnak a Paksi Atomerőmű leendő gépész technikusai. Az első és második osztályban ötvennyolcan kétéves alapképzés után atomerőmű gépész technikusként fejezik be az iskolát. Az országban csupán Pécsett van ilyen jellegű képzés. Képünk a villamossági laboratóriumban, a diákok gyakorlatán készült.

BRRR...

A Budapesti Híradástechnikai Gépgyár MHSZ Könnyűbúvár Szakosztályának tagjai a télen is naponta tartanak edzéseket a lágymányosi öbölben a Kopasz-hegyi gátnál. A merülési gyakorlatokon készülnek a tavaszi versenyekre.

A HÉT VICCE

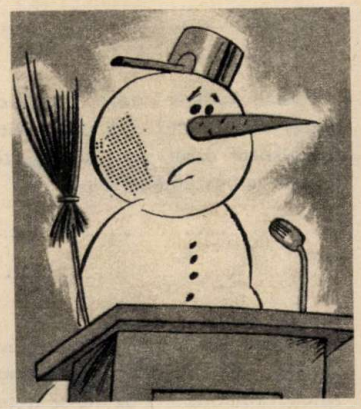

– Február hó, az még jó! De március hónak már a gondolatától is izzadni kezdek.

EGY KÉP — EGY MONDAT

„És azt hallotta, kedves szomszéd . . .?"

RAJTOLTAK

Ötven helikopter és repülőgép műszaki középjavítását végezték el a MÉM Repülőgépes Növényvédő Szolgálat kaposújlaki repülőterén. A gépek januárban megkezdték a műtrágyák szórását Somogy megye termőföldjei fölött.

MÁTRAI MOSOLYOK

A Heves megyei KISZ-bizottság, a megyei tanács sporthivatalával és a Kékesi Sas SC-vel közösen téli tömegsportnapot rendezett a közelmúltban Kékestetőn, a déli oldalon levő sípályán. A helyszínen bárki nevezhetett a sífutásban, a szánkózásban és lesiklásban megrendezett versenyen.

MÚZEUM A FÖLD ALATT

Hipp-hopp — fotósunk, aki címlapunkat készítette, hirtelen visszacsöppent a múlt századba. Pontosabban az 1896-os esztendőbe. Ekkor adták át ugyanis Budapesten a világ második földalattiját. Természetesen csodák nincsenek; a felvételen szereplő gyerekek a februárban szokásos karneválok alkalmából öltöttek jelmezt, s így látogatták meg a Közlekedési Múzeum és a BKV közös tárlatát a fővárosban, a Deák téri aluljáróban. (Persze, ha iskolai karneválra indultok, bármilyen más jelmez is lehet rajtatok!) A belépő is különleges: mindenkinek egy darab villamosjegyet kell a bejáratnál kilyukasztania.

IZOMLECKÉZTETÉS

Túl vagytok már a síelés első sikerélményein: rövidebb, hosszabb ideig állva maradtok a lécen és ha „összejön" minden, esés nélkül értek a lejtő aljába. A jó lécbiztonság megszerzése érdekében végezzetek sok játékos egyensúly gyakorlatot. Helyezzetek el a lejtőn szétszórva különböző tárgyakat (kesztyű, sapka, sál stb.) és siklás közben szedjétek fel valamennyit. Még érdekesebb a kapuk alatti átbújás. Lécekből, síbotokból állítsatok fel kapukat (magassága 100—120 cm legyen), majd ezeken próbáljatok guggolással átjutni. (1. kép). Itt is ügyeljetek az egyensúly megtartására és a lécek párhuzamos vezetésére. Sok gyakorlás után már nemcsak guggolással, hanem a lécre leülve (és a kapu után felállva) is meg tudjátok csinálni a gyakorlatot.

A síelés a lejtő alján véget ér. Egy újabb lesiklásért fel kell ballagni a tetőre. De hogyan? Egyenes irányban tartott lécekkel nem lehet, mert viszszacsúsztok. A sikeres „hegymenet" kétféle módon is lehetséges. Az egyik: oldalirányban lépegetve, lépcsőszerűen haladtok. A másik: arccal a hegy felé fordulva indultok úgy, hogy kifelé álló „csőrökkel", terpesz lépésekkel araszoltok felfelé. Ez a halszálkajárás. Fontos szerepe van itt a botoknak. A kötés mögött szúrjátok a hóba és erőteljes toló mozgással segítsétek a lépegetést (2. kép).

A tetőn meg kell fordulni. A helyben fordulás egyszerű formája a lépegetés. Nehezebb az átlépéssel történő fordulás.

SZOMJAS VAGYOK!

Szomjas a lányom. Ebben nincs semmi különös, minden gyerek szomjas, ha bevág egy fél tábla mogyorós csokoládét. De Viki szomjúsága meglehetősen egyoldalú: a vízre fitymálóan legyint, a szódától elhúzza a száját. Csak a narancsital az, ami megfelel neki, az is csak úgy, hogy ne legyen meleg, mert azt „nem lehet elviselni", de hideg se legyen, mert akkor nem lehet egyszerre felhajtani belőle egy egész pohárral.

Ha a kisközértben más nincs, narancsital mindig akad. És ott van Ilonka néni is — kinek néni, kinek „Icuka drága", kinek „Ilus lelkem" —, aki olyan a törzsvendégekkel, mintha rokonuk lenne. Igazán furcsa, hogy Ilonka néni nem vesz részt a családi összejöveteleken, még az sem lenne meglepő, ha velünk ebédelne szombaton, vasárnap, mikor együtt a család. Hiszen Ilonka néni pontosan tudja, kinek mikor van a névnapja, mikor beteg a gyerek és mit kell neki adni, hogy ne köhögjön. („Menjen már, kedveském, maga elhiszi, hogy attól a kanalas vacaktól elmúlik a krehácsolása?! Főzzön neki hagymahéjat, a levébe tegyen cukrot, majd meglátja, az csodát tesz!")

Viki szerencsére most nem beteg, nem kell vele hagymahéjfőzetet itatnom. Ellenben szomjas. A fél tábla tejmogyorós ismét megtette hatását. Benézek a konyhaszekrénybe, a hűtőgépbe — sehol semmi. A lakásban jó meleg van, már a cipőmet is lehúztam, mindenhez van kedvem, csak ahhoz nem, hogy újra felöltözzek és kimenjek a télbe. De mit tehetek? Aki már kipróbálta, milyen az, ha van egy lánya, annak nem kell magyarázkodnom. S ha az a lány nemcsak gyönyörű (zöldesbarna mandulaszemében ezer kisördög ficánkol), hanem meglehetősen erőszakos is, akkor érthető, hogy az „apu, szomjas vagyok!" elismétlése után már húzom a cipőmet.

Kifújom az orrom, hideg van. Elrobogok az Uránia ABC mellett (ahol rendszeresen csak kóla szokott lenni), félszemmel átpislogok a húsáruházra (kár a szóért, a Rákóczi úton, sőt a falon keresztül is látom a grapefruit sort a polcon.) Utánam nyomakszik néhány jegyüzér, felhívják figyelmem a moziban vetített szuper-produkcióra. „Szuperhely, szuper borzalom, szuper szuper" — szuper áron —, ezt már én teszem hozzá. Ellenben narancsitalra valóban szükségem lenne. Úgy néznek rám, mintha népi ellenőr lennék, sőt, úgyabbul, mert a népi ellenőr legalább nem beszél zagyvaságokat.

Tülekszem előre, egyre sűrűbb a tömeg. Szerintem ez a város szíve. Az emberek mint vörös vérsejtecskék cikáznak oda-vissza, néha körkörösen, az aluljáróba le, a megállókhoz fel. Percenként hetvenen, hétszázan vagy hétezren, ütemesen, bárki megszámolhatja őket. Előttem a Bösike, vagyis az Erzsébetről elnevezett legújabb hidunk, átadták 1964-ben. Nehogy bárki azt higgye, ez valami kötelező évszám, én is csak azért tudom ilyen pontosan, mert abban az évben készültem fenemód az érettségire. Négy éven keresztül, míg épült, ott mentem el mellette minden áldott nap az iskolába, állítom, ma is jobban ismerem az összes gerincét, mint például a logaritmust vagy a tört osztását törttel. Tudom, ez nem nagy dicsőség, de hát értse aki érti: történelmi tanúja vagyok annak, ahogy a Bösike újjászületett.

Sietnem kell, ha nem akarom, hogy otthon a lányom komoly patáliát csapjon. Gyorsan jobbra fordulok, itt van a kisközért, és Ilonka néni is. Vastag derekán feszül a fehér köpeny, szemüvege az orrára csúszott. Még ki sem mondom, mit akarok, rögtön zsörtölődni kezd.

— Narancsital, narancsital. Maga is csak akkor jön ide, ha a városban sehol sincs narancsital.

Az az érzésem, hogy Ilonka néni vagy rám, vagy a narancsitalra haragszik.

— Két üveggel, ha lehet...

— Lehet?! Mit lehet, kötelező! A fiatalember csak akkor érzi jól magát, ha narancsitalt iszik.

— Nem én, a lányom, Ilonka néni. Hiszen tetszik tudni.

Persze, hogy tudja. Legalább egy éve járok ide, ám a játékszabályok szerint a fenti párbeszédet mindig megismételjük. Mégis, most valami különös hangsúlyt érzek Ilonka néni szavaiban.

EGY KÉP — EGY MONDAT

„És azt hallotta, kedves szomszéd . . .?"

RAJTOLTAK

Ötven helikopter és repülőgép műszaki középjavítását végezték el a MÉM Repülőgépes Növényvédő Szolgálat kaposújlaki repülőterén. A gépek januárban megkezdték a műtrágyák szórását Somogy megye termőföldjei fölött.

MÁTRAI MOSOLYOK

A Heves megyei KISZ-bizottság, a megyei tanács sporthivatalával és a Kékesi Sas SC-vel közösen téli tömegsportnapot rendezett a közelmúltban Kékestetőn, a déli oldalon levő sípályán. A helyszínen bárki nevezhetett a sífutásban, a szánkózásban és lesiklásban megrendezett versenyen.

MÚZEUM A FÖLD ALATT

Hipp-hopp — fotósunk, aki címlapunkat készítette, hirtelen visszacsöppent a múlt századba. Pontosabban az 1896-os esztendőbe. Ekkor adták át ugyanis Budapesten a világ második földalattiját. Természetesen csodák nincsenek; a felvételen szereplő gyerekek a februárban szokásos karneválok alkalmából öltöttek jelmezt, s így látogatták meg a Közlekedési Múzeum és a BKV közös tárlatát a fővárosban, a Deák téri aluljáróban. (Persze, ha iskolai karneválra indultok, bármilyen más jelmez is lehet rajtatok!) A belépő is különleges: mindenkinek egy darab villamosjegyet kell a bejáratnál kilyukasztania.

IZOMLECKÉZTETÉS

Túl vagytok már a síelés első sikerélményein: rövidebb, hosszabb ideig állva maradtok a lécen és ha „összejön" minden, esés nélkül értek a lejtő aljába. A jó lécbiztonság megszerzése érdekében végezzetek sok játékos egyensúly gyakorlatot. Helyezzetek el a lejtőn szétszórva különböző tárgyakat (kesztyű, sapka, sál stb.) és siklás közben szedjétek fel valamennyit. Még érdekesebb a kapuk alatti átbújás. Lécekből, síbotokból állítsatok fel kapukat (magassága 100—120 cm legyen), majd ezeken próbáljatok guggolással átjutni. (1. kép). Itt is ügyeljetek az egyensúly megtartására és a lécek párhuzamos vezetésére. Sok gyakorlás után már nemcsak guggolással, hanem a lécre leülve (és a kapu után felállva) is meg tudjátok csinálni a gyakorlatot.

A síelés a lejtő alján véget ér. Egy újabb lesiklásért fel kell ballagni a tetőre. De hogyan? Egyenes irányban tartott lécekkel nem lehet, mert visszacsúsztok. A sikeres „hegymenet" kétféle módon is lehetséges. Az egyik: oldalirányban lépegetve, lépcsőszerűen haladtok. A másik: arccal a hegy felé fordulva indultok úgy, hogy kifelé álló „csőrökkel", terpesz lépésekkel araszoltok felfelé. Ez a halszálkajárás. Fontos szerepe van itt a botoknak. A kötés mögött szúrjátok a hóba és erőteljes toló mozgással segítsétek a lépegetést (2. kép).

A tetőn meg kell fordulni. A helyben fordulás egyszerű formája a lépegetés. Nehezebb az átlépéssel történő fordulás.

ZSIBONGÓ

VÁLTOZATOK FEHÉRJÉRE

„Igazában azonban az anyag természete az, hogy előrehalad gondolkodó lények kifejlődése felé, és ez meg is történik mindig, amikor a feltételek ehhez megvannak . . ."

(Engels)

Legutóbb sorsdöntő találkozó szemtanúi voltunk: az anyag egész eddigi — mintegy 15 milliárd éves — fejlődésének csúcsát jelentő óriásmolekulák találtak egymásra, és léptek valóban *életre szóló* szövetségre. A nukleinsavak (RNS, DNS), a szénhidrátok (cukor, zsírok, stb.) és a fehérjék (aminosavak) *kémiai vegyületeiből* létrejöttek az első biológiai szervezetek. A vírusok, az egysejtűek, tehát lényegében az *élő anyag*.

E „csúcstalálkozó" óta röpke hárommilliárd év telt el, és lám az élet meglehetősen életrevalónak bizonyult. Bolygónkat ma mintegy *másfél millió állatfaj* lakja, a tengerek mélységes fenekétől egészen az égbenyúló szirtek legtetejéig. Az élet területe — az úgynevezett bioszféra — tehát alig húsz kilométer vastag. Ha a Föld akkora lenne, mint egy szép piros alma, nem tudnád olyan vékonyan meghámozni, hogy ne ennek a húsz kilométernek a többszörösét hántsd le róla. (És ezt a meglehetősen szűk környezetet szennyezzük ma már „nagyüzemi módon"... dehát ez megint más téma.)

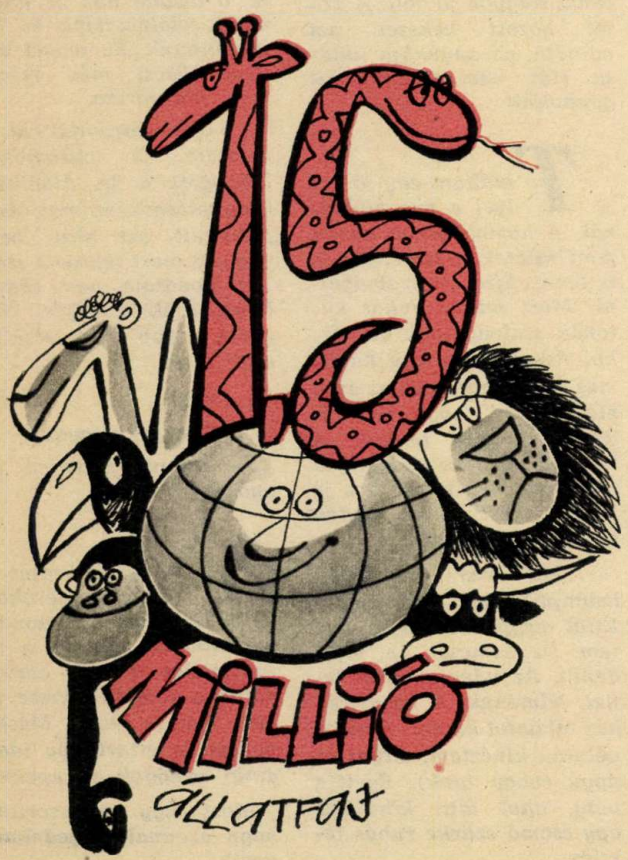

*

Pillanatnyilag elég, ha elcsodálkozunk néhány számadaton. Először is azon, hogy a fehérjék, amelyek rendes körülmények között huszonhétféle aminosavnál sohasem tartalmaznak többet, hogyan hozhatták létre az életnek ezt a rendkívüli változatosságát? Másfél millió állatfaj — és akkor a növényekről még nem is beszéltünk — igazán szép választék.

Persze nem ezen kell igazán csodálkozni. Hanem azon, hogy mindez elenyésző semmiség a huszonhét aminosavból felépíthető összes fehérje száma, tehát az élet valamennyi lehetséges variációja szempontjából. Mert ez a szám hozzávetőlegesen *10 az ezredik hatványon (!)* nagyságrendű! Ez akkora szám, hogy nemhogy enyi faj, de ennyi *egyed* létezése is elképzelhetetlen még abban az esetben is, ha az imént említett szűk bioszférát az egész általunk ismert világegyetemre kiterjesztjük. Ez akkora szám, hogy a Föld összes tengereiben található vízmolekulák száma (10^{46}!) is nevetségesen eltörpül mellette. Az élet lehetőségei tehát gyakorlatilag kimeríthetetlenek, és tulajdonképpen — a külső kedvező körülményeket leszámítva — ennek köszönheti fennmaradását. Az olyan vakon és öntudatlanul dolgozó „mérnök" pazarlását, mint a természet, csak a lehetőségek végtelen száma ellensúlyozhatta.

*

Hogy a mérnöki hasonlatnál maradjunk: képzeljük el, hogy meghatározott nyomtávú, meghatározott teljesítményű és sebességű villanymozdonyt kell tervezni. Mármost a természet nevű „őrült mérnök" ezt úgy oldja meg, hogy létrehozza a rendelkezésére álló anyagokból mindazokat a szerkezeteket, amelyek egyáltalán létrehozhatók. Ilyen „technológia" mellett, kis szerencsével már a néhány

A VÉGTELENEK KERESZTÚTJÁN... (VII.)

százmilliomodik kísérletre sikerül előállítani a kívánt mozdonyt. De könnyen lehet, hogy száz milliárd, vagy még ennél is több felesleges szerkentyű készül el, és ezek se céljuk, se funkciójuk nem lévén — visszakerülnek az olvasztóba.

Hát igen. Ki tudná megmondani, hogy a ma élő másfél millió „típust" vajon hányszor ezer milliárd kísérlet előzte meg, amelyek közül egyik sem állta ki a „gyakorlat", a fennmaradáshoz szükséges képességek próbáját?...

Márpedig ezek a próbák szigorúak, hogy ne mondjuk — kegyetlenek. Az élő szervezet ugyanis elsősorban vagy ragadozó vagy zsákmány, esetleg mindkettő. Az álcázás, a kifinomult érzékszervek, az erő, a gyorsaság, az ügyesség, stb. az egyiknél a vadászat, a másiknál a menekülés esélyeit — *tehát a fennmaradás esélyeit* — növeli.

*

És ezzel el is jutottunk a biológiai fejlődés legfőbb hajtóerejéhez, a *természetes kiválogatódáshoz.* A tételt ismerjük: az az állat, amelyik képes alkalmazkodni a környezetéhez, fennmarad, amelyik nem, az elpusztul. Na jó, de hogyan alkalmazkodik az állat?... Nos, nyugodtan kijelenthetjük, hogy sehogy. *Alkalmazkodásra csak a faj képes.* Mégpedig úgy, hogy egyedei közül csak azok maradnak fenn, amelyek egy picivel gyorsabbak a többinél, tehát több zsákmány jut nekik, vagy éppen sohasem válnak zsákmánnyá. Vagy azok, amelyek néhány centivel mélyebbre ássák téli gödrüket, és így életben maradnak, míg a többi megfagy. Vagy amelyik gyorsabban úszik, mert egy fokkal áramvonalasabb a teste, vagy könnyebben rejtőzik, mert bőrének mintázata éppen beleillik a környezetébe, vagy amelyiknek egy fokkal érzékenyebb a szeme, a füle, az orra... és így tovább. A faj alkalmazkodását pedig azzal segítik elő, hogy nyilvánvalóan az ő utódaik lesznek többségben a következő generációban, *tehát az egyszer már kedvezőnek bizonyult tulajdonság öröklődik tovább, és ez a tulajdonság felerősödik az adott fajon belül.*

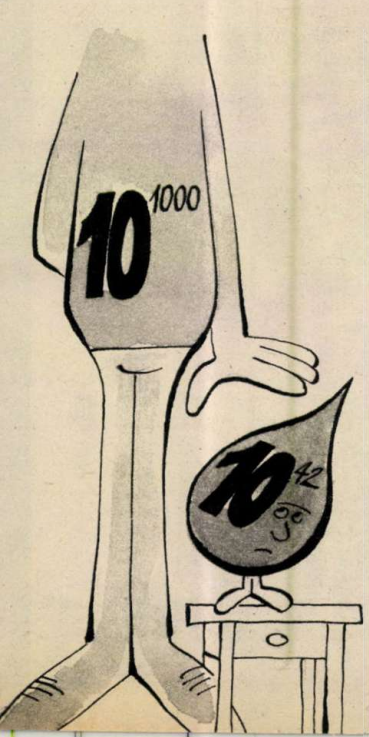

Ha egy sötétbarna nyulat hómezőre helyezünk, a fehérek közé, nagy valószínűséggel az fog elsősorban elpusztulni, mert roppant feltűnő célpontot jelent vadásznak is, ragadozónak is. Utódot nem képes a világra hozni, a nyulak színe tehát továbbra is fehér marad. Igen ám, de mi történik, ha az éghajlat váratlanul melegebbre fordul, és a hómező eltűnik? Természetesen most a fehér szín válik hátrányossá, a fehér színű nyulak többsége elpusztul. A sötétbarna viszont megmenekül, mert pompásan illeszkedik környezetéhez. Utódai lesznek, amelyek szintén jobban elrejtőzhetnek majd, mint a még megmaradt fehér nyulak. Néhány év telik el, és lám a nyulak színe megváltozott. *A faj alkalmazkodott környezetéhez!*

*

Az élővilág mai fejlettségét és változatosságát tehát lényegében két tényező alakította ki. Az egyik az, hogy az utódok sohasem tökéletes utánzatai a szülőknek. Az öröklődés folyamán mindig csúsznak kisebb-nagyobb hibák a „másolatba", *és ez igen nagy szerencse!* Mert így a fajon belül sokféle *egyedi* tulajdonság alakul ki, amely megváltozott körülmények között rendkívül hasznos lehet *az egész faj fennmaradása szempontjából.* A másik tényező éppen a környezetnek ez az *állandó változása,* amely az egyedek eltérő tulajdonságai közül mindig *a legéletrevalóbbakat választja ki és erősíti fel az öröklődés folyamán.*

...Aztán „egy szép napon" akadt egy állatfaj, amelyik megunta ezt az örökös alkalmazkodást, és inkább a környezetét kezdte a maga ízlésére formálni.

(Folytatjuk)

Cser Gábor
Rajz: Czifferszky Béla

TÖLTÉNY ÉS SZÁRAZ KENYÉR

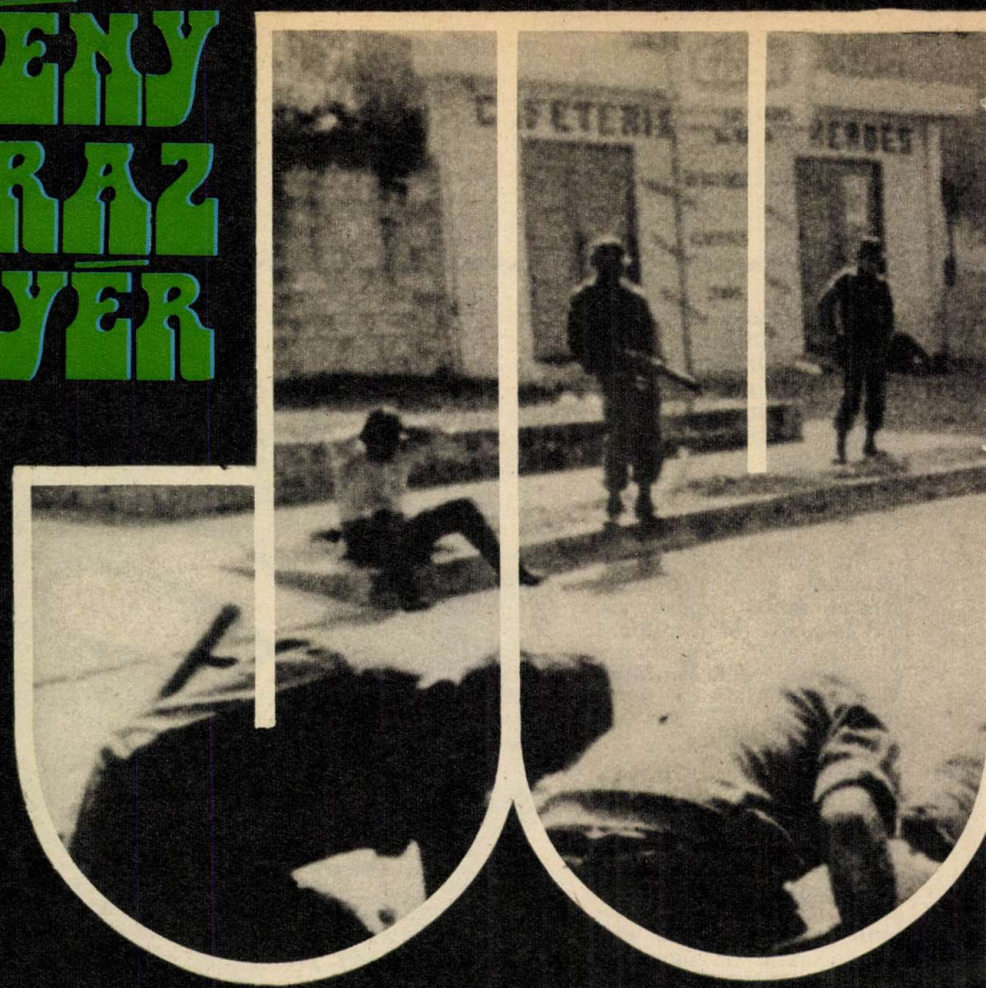

Chilében hallgatnak a fegyverek. És hallgatnak az emberek is. Félnek. Dermesztő ez a hallgatás. A junta katonái tartják rettegésben az országot. Pedig ott, egyszer, néhány évvel ezelőtt már volt tavasz. De a gyilkosok lombját törték a fának, eltaposták a vetést — a forradalmat. Ha csak egyetlenegyszer szorítod ökölbe értük a kezedet — már tettél valamit. Szolidaritást vállaltál velük. S még többet tehetsz, ha jobban tanulsz, hiszen tudásod hazánk, az emberiség javára válik.

Salvadorban dörögnek a fegyverek. A felnőttek zsebében töltény, a gyerekek kezében száraz kenyér. Gondolj rájuk is olykor. Rájuk, akik lyukas cipőben menetelnek, szakadt ruhában, sebektől vérezve róják útjukat. Latin-Amerika gyönyörű vidékein hosszú évek óta szabadságukért küzdenek az emberek, akárcsak a mi történelmünk hősei, a mi hajdani gerilláink: Rákóczi kurucai, a szabadságharc parasztcsapatai. Ilyen közel lennének egymáshoz — időben és gondolatban — a népek? Igen, mert az akaratuk is közös. És nem állhatott, nem állhat ellent nekik véglegesen sem diktátor, sem bárki, akit elnyomónak neveznek.

D. P.

(Fotó: MTI, Sz. Bogdanov, Stern.)

AMIKOR CHILÉBEN GYŐZÖTT A FORRADALOM, AZ EMBEREK ÖRÖMMÁMORBAN ÚSZTAK. AZ UTCÁKON LENGTEK A VÖRÖS ZÁSZLÓK, FELLÉLEGEZHETTEK AZ ELNYOMOTTAK.

A JUNTA HATALOMRAJUTÁSA UTÁN HAZÁNK NAGYON SOK CHILEINEK ADOTT MENEDÉKET. KÖZÜLÜK A LOS PACONGOS EGYÜTTES – MELYNEK EGYIK TAGJÁT LÁTHATJÁTOK A KÉPEN – TÖBB NAGYGYŰLÉSEN IS FELLÉPETT.

KÉT ÉVVEL EZELŐTT SZÓFIÁBA A NEMZETKÖZI GYEREKTALÁLKOZÓRA ELJÖTTEK AZOKNAK A NICARAGUAI GYEREKEKNEK A KÜLDÖTTEI IS, AKIK PARTIZÁNKÉNT, FEGYVERREL HARCOLTAK HAZÁJUK SZABADSÁGÁÉRT.

Ha egyszer karnevált hirdet meg az úttörőtanács, akkor ne legyünk jelmeztelenek a bulin! Nem ördöngösség a jelmezkészítés. Bizonyítjuk ezt azzal is, hogy behívtunk a szerkesztőségbe négy gyereket, a kezükbe adtunk némi kis kelléket, készítsenek belőle valamilyen öltözéket. Hozzáfogtak:

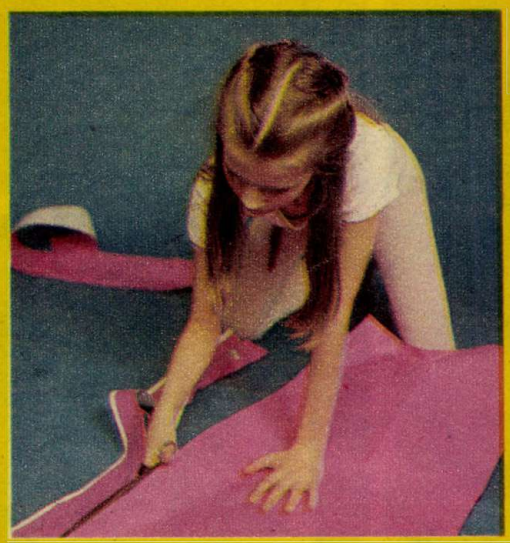

Anita szoknyát szabott magának. Előtte – természetesen – megmérte a derekát

LE
JEL
TELE

NE GYÜNK MEZ-NEK!

András, Gabi, Anita és Csaba. Ők mindenképpen jelmezbe lesznek az iskolai karneválon

Piros papírszív a fehér garbón – plusz farmernadrág, plusz álarc... Ennyi az egész

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

András úgy gondolta, hogy színes dirib-darab papíroktól lesz egyéni a jelmeze

Csaba teljes díszben. Hát te, aki nézed a fotót? Milyen jelmezbe leszel? Rajzold le, küldd el nekünk! Köszi!

O'TAKY LÉTRÁJA

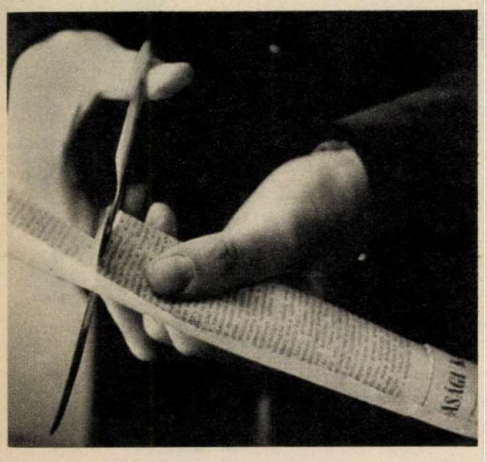

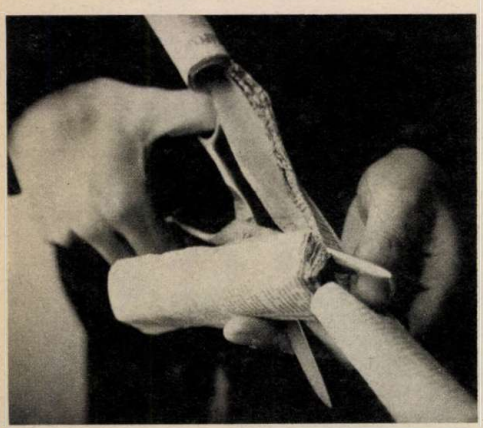

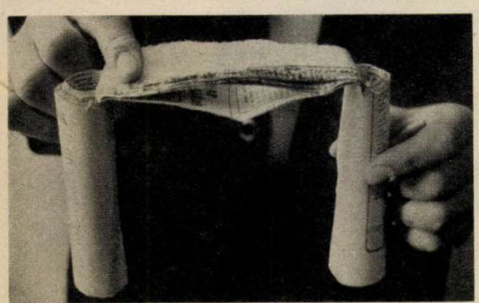

Csillagszóró magazinunkban bemutattuk O'Takyt, a bűvészt. Ígéretet tettünk: azok a gyerekek, akik kedvet éreznek a „varázsláshoz", megtanulhatnak egy-egy trükköt. O'Taky vállalkozott rá — természetesen az egyszerűbb mutatványokkal kezdve —, hogy elárulja a bűvészszakma sok olyan fogását, amellyel ámulatba ejthetitek barátaitokat.

Tehát: rajta, leendő mágusok!

O'TAKY: Kezembe veszek egy papírtekercset. Egy-két helyen villámgyorsan betépem vagy ollóval bevágom. Még néhány mozdulat, csiribí-csiribá, és kis papírlétra van a kezemben.

A mutatványhoz széles papírhenger szükséges. Ezt könnyen elkészíthetitek, ha néhány újságlapot a szélein egymáshoz ragasztotok, hogy hosszú papírcsíkot kapjatok, majd feltekeritek, a vastag tekercset a fotókon látható két helyen, egymástól nyolc-tíz centiméternyire bevágjátok, s óvatosan kimetszitek a közepét.

Ezután a tekercs két hengeres végét kell lehajtani, majd lassan, ügyelve, hogy be ne szakadjon, óvatosan kihúzni. S íme: elkészült a papírlétra. Ráadásként egy apró mesterfogás: minél hosszabb a papírtekercsetek, annál hosszabb létrát tudtok készíteni!

1. A kész papírtekercset két helyen, egymástól körülbelül nyolc-tíz centiméternyire bevágjátok, a henger közepéig

2. A két bevágás között így kell kimetszeni a közepét vagy ahogyan tanuljátok: a félhengert

3. Lehajtjátok a tekercs végeit, vagyis a két kisebb hengert

4. Húzzátok ki a két kisebb henger közepéből a papírt, s máris kész a létra!

Kedves ismerős Furcsa szerelésben

Az együttes régebben mindig ott szerepelt az „élbolyban". Koncertjeiket szünni nem akaró tapsvihar, éljenzés követte. Fenyő Miklós zenekarvezető magával ragadó egyénisége, a gyönyörű lírai számok, az elsöprő erejű rock and rollok a Hungária népszerűségének csúcspontját jelentették.

Aztán — elsősorban a változó zenei irányzatoknak köszönhetően — elcsendesedett körülöttük minden. Nevük már-már feledésbe merült, amikor robbant a Hungária-petárda. A hosszú szünet után következő, első nyilvános fellépésükön — aminek a rock and roll party nevet adták — szinte mindenki meghökkent. Néző, szakmabeli egyaránt csodálkozva nézte a furcsa öltözetet, a simára nyalt frizurát, hallgatta az ötvenes évek zenéjét.

Az időzítés vitathatatlanul telitalálatnak bizonyult. A nehezen emészthető, kemény rockból kaptunk már eleget lemezen, koncerten. Kellett valami új, valami nagyszerű, amire odafigyelhetünk. A Hungária együttes zenéje emlékeztet ugyan Elvis Presleyre vagy Chubby Checkerre, de amit Fenyőék csinálnak, az korántsem másolása a kitűnő elődöknek.

A lassan egy éve futó koncerteken eredeti Hungária-stílusban hallhatjuk az ötvenes évek zenei világából gyűjtött anyagot. Aki ezeken a koncerteken nemcsak a muzsikára figyel, hanem a pódiumra is, igazi show-t láthat, és kitűnően érezheti magát. A nagy dobásnak azonban nincs vége, van még tartalék a Hungária tarsolyában.

Koncz Dezső

Fotó: Karasz Lajos

PAJTÁS

HUNGÁRIA EGYÜTTES

Így küzdöttek az ókori ökölvívók. (Csaknem két és félezer éves athéni váza képe)

A delphoi stadion romjai. Hossza: 177,35 m, szélessége 28 m. Hétezer néző fért el a lelátóin

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a Régen volt, hogy is volt című olvasókönyv is. Sajnos, azt még nem vehetitek a kezetekbe, mert csak a jövő tanévre kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővítsétek történelmi ismereteiteket, rendszeresen közlünk a tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész (ő írta a tankönyveteket is). Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

Az olimpiai győzelem ára

Epiktétosz görög bölcselő (50—138) egy testőr rabszolgájaként került Rómába. Gazdája a tehetséges ifjút felszabadította. Amikor Domitianus (Domiciánusz) császár a bölcselőket Rómából száműzte, Epiktétosz Epiruszban telepedett le. Tanításait kézikönyvecskéjéből ismerjük. A mintegy 1900 évvel ezelőtt élt író sorai ma is helytállóak:

Győzni szeretnél Olimpiában? Istenemre mondom, én is, mert nagyon szép dolog. De vizsgáld meg a feltételeidet és a következményeit, s csak azután fogj hozzá a végrehajtásához. Fegyelmezetten kell élned. Étrend szerint kell táplálkoznod, tartózkodnod kell a sütőmények től. Előírás szerint kell edzened magadat a megállapított órában, akár hőség van, akár hideg. Nem szabad hideg vizet, bort innod. Egyszóval úgy kell engedelmeskedned az edzőnek, mint az orvosnak. Amikor ki kell állnod a versenyre, megtörténhetik, hogy megrántod a kezed, kificamítod a bokád és rengeteg port kell nyelned. Megeshet, hogy közben meg is „ostoroznak", és a végén mindennek a tetejébe még le is győznek. Alaposan gondold meg mindezt, és ha még ezután is van kedved, kezdj hozzá a versenyzéshez.

Szókratész a testgyakorlásról

A görögök mindennapi életében fontos szerepe volt a testgyakorlásnak. A fiatalok szinte naponként, de a felnőttek is gyakran keresték fel a sportpályákat, tornacsarnokokat, testnevelő iskolákat, hogy rendszeresen edzzék magukat. Minden nagyobb ünnepen sportversenyeket is rendeztek. Az egészséges életmódhoz szokott idősebbek sem hagyták abba a testedzést — bizonyítja ezt Szókratész példája.

Az idős bölcselő egy lakomán megfigyelte az egyik táncos mozdulatait. Látta, hogy annak egész teste, a nyak, a karok és a lábak egyszerre mozognak. Ekkor megkérte a táncmestert, tanítsa meg őt ezekre a mozdulatokra. A vendégsereg kacagására így válaszolt:

— Nevettek rajtam? — Talán bizony azért, mert testgyakorlással törekszem egészségem megőrzésére? Vagy mert így jobban esik az evés meg az alvás? Nevettek, mert nem olyan testgyakorlásra vágyom, mint a hosszútávfutók, akiknek megerősödik ugyan a lábszáruk, de elsatnyulnak a vállizmaik, és nem is olyanra, mint az ökölvívók, akiknek viszont a válluk izmosodik meg, és a lábuk válik gyengévé, hanem mert egész testemet szeretném foglalkoztatni, hogy minden tagom arányos legyen? Vagy talán annak szól a nevetés, hogy nem kell majd a testgyakorláshoz társat keresnem, nem kell öregségemre, mindenki szeme láttára levetkőznöm, hanem megteszi egy ekkora helyiség is, mint ahogyan ennek az ifjúnak a megizzasztására is elég volt ez a terem. Nevettek, hogy télen védett helyen, nyáron pedig árnyékban fogom testgyakorlataimat végezni, vagy azon kacagtok, hogy kelleténél domborodóbb pocakomat meg akarom apasztani egy kicsit?

A barátságról

Démokritosz és Epikurosz körülbelül 2400 évvel ezelőtt görög bölcselők (filozófusok) írásaiból kiemelt mondatok képet adnak az ókori görög tudósok életfelfogásáról, gondolkodásáról. Tömören megfogalmazott megállapításaik ma is helytállóak:

Egyetlen értelmes embernek a barátsága többet ér, mint az összes többi értelmetleneké.

*

Nem érdemes élnie annak, akinek nincs egyetlen jó barátja sem.

*

Senki sem szereti azt, aki senkit sem szeret.

*

A jó szerencsében könnyű dolog barátot találni, de a balszerencsében mindennél nehezebb.

*

Mindazon dolgok közül, amelyeket az egész élet folyamán a bölcsesség biztosít az ember számára, a legnagyobb a barátság.

*

Nem annyira a barátainktól jövő segítség fontos számunkra, mint inkább a bizalom ebben a segítségben.

SZÓKRATÉSZ IS TÁNCOLT

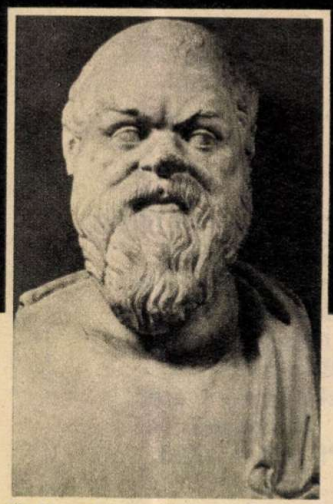

Szókratész szoborportréja

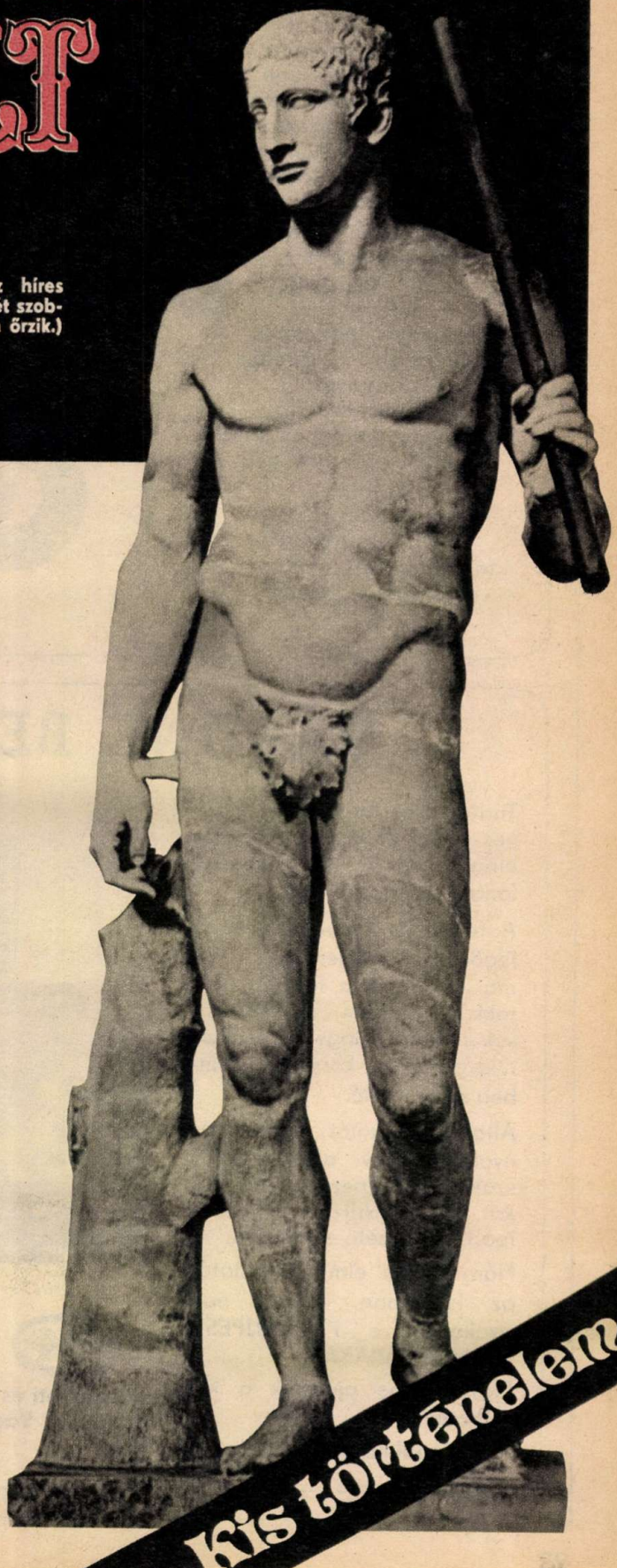

A dárdavivő. Polükleitosz híres alkotása. (Az itt látható két szobrot a vatikáni múzeumban őrzik.)

Az igazi barátságból ki kell vetni a versengést és civakodást.

*

A barátságból sohasem szabad elhagyni a becsületet, sem tréfából, sem komolyan. Nem könnyű helyrehozni a barátságot, ha egyszer a hazugság belopta magát azok erkölcseibe, akik egymás barátainak mondják magukat.

Hang a hordóból

Diogenész görög filozófus (bölcselő) 2300 évvel ezelőtt Athén egyik közismert és nevezetes alakja volt. Tanítása szerint az ember úgy érheti el a boldogságot, ha megelégszik annyival, amennyi az élete fenntartásához szükséges. Erről saját példamutatásával akarta meggyőzni az athéniakat. Teljes szegénységben, adományokból élt. Minden vagyona egy köpeny, egy bögre és egy erszény volt. Így járkált az utcákon, a tereken és beszélgetett az emberekkel. Állítólag hordóban lakott. Élelme csupán néhány egyszerű falat volt. Nyolcvanéves korában halt meg. Halála után sok történet terjedt el róla és feljegyezték híres mondásait.

Amikor Diogenész egyszer meglátott egy gyereket, aki tenyeréből ivott, kihajította bögréjét a tarisznyájából és így szólt: „Ez a fiú legyőzött engem az igénytelenségben!"

*

Diogenész egyszer éppen a napon sütkérezett, amikor eléje állt Nagy Sándor makedón uralkodó és így szólt: „Kérj tőlem amit akarsz!" Ő erre így felelt: „Ne takard el előlem a Napot!"

*

Amikor valaki azt kérdezte tőle, mikor kell reggelizni, így felelt: „Ha gazdag vagy, amikor akarsz, ha szegény, amikor van mit."

*

Mikor arra akarták rábeszélni, hogy megszökött rabszolgáját kerestesse, így válaszolt: „Nevetséges! Ha Manész megél Diogenész nélkül, Diogenész ne tudna megélni Manész nélkül?"

Kis történelem

FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó

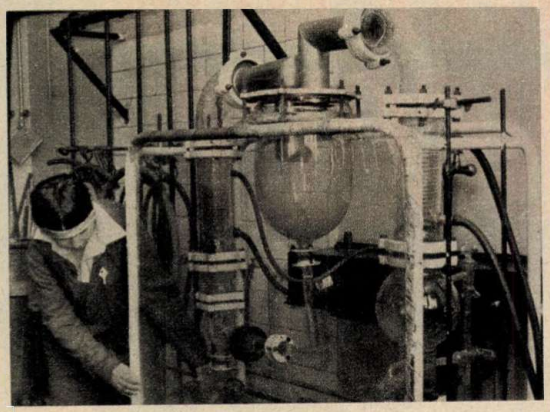

(gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 110 – 1325.

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházatiipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560 Ft.
– Az ösztöndíj: 500 Ft.
– 5 Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

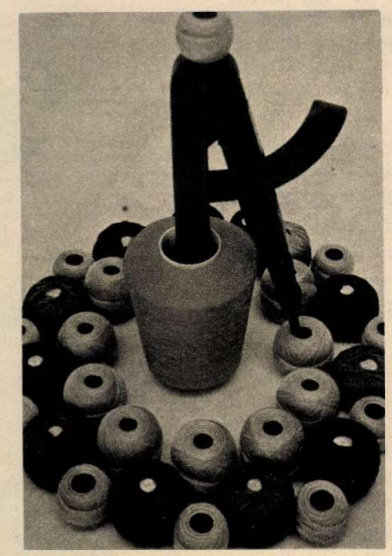

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Váci út 91. 1044

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Leányok: új leányotthonunkban szállásotokról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

A NAGY VADÁSZAT

Dia, ahogy a törzskönyvbe bejegyezték: Kuruclesi Scarlett Dianna aranysárga cocker spaniel, szuka. Most töltötte be harmadik évét. Eddig szobában nevelkedett, napi három-négy óra séta, futás azonban mindig kijárt neki Ennyi elég is volt. Eddig. Mert ki tudja, miféle vágyak születtek Diában a közelmúltban! Az történt, hogy vadásztunk.

A szokásosnál korábban, hatkor keltünk. Dianna, nem sejtve úticélunkat, egykedvűen fogadta a készülődést. Izgatottá csak akkor vált, amikor átléptük a kerítés szabta határokat. Viselkedése egészen megváltozott. Boldogan előre rohangált, szaglászott, visszanézett hívogatón: gyere már, mit cammogsz olyan lassan! Utunk előbb egy nádas mellett vezetett el. A közeli lakóházak miatt itt még állattal nem találkoztunk, de a friss, mély patanyomok így is komoly izgalmat okoztak. Az első „eseményt" egy riadt fácán zajos felszállása jelentette. Bátorság ide, bátorság oda Dia úgy megijedt, hogy rögtön a lábam mögé bújt, és onnan figyelte pár pillanatig fácánunk kétségbeesett szárnycsapkodását. Miután sikerült a madárnak nagy nehezen a levegőbe emelkednie, a kutyuska vad morgással, ugatással üldözni kezdte. Ettől kezdve egészen büszke lett, s egy fokkal peckesebben járt.

Mint egy lavina

Még elég korán volt, de már kimelegedtünk. Dianna tíz-tizenöt méterrel haladt előttem. Egyszer csak, amint egy dombtetőre értünk, teljesen megmerevedett. A következő pillanatban, mint egy feltúráztatott motor, úgy nekilódult. Eltűnt a domb mögött. Botladozva rohantam a hóban, hogy lássam, mi után zúdult lavinaként? Egy vadnyúl volt a kiszemelt áldozat. A nyuszi fehér fenekét feldobálva cik-cakkban ugrált. Dianna némán és kitartóan üldözte. Láttam, baj nem lehet, mert bár gyors a kutyám, a távolság nem csökken közöttük. Dia lógó nyelvvel jött vissza. Vidám farkcsóválása jelezte: még ég a tettvágytól. Irány tehát tovább az erdő.

Új ismerős: az őz

A hófödte rétet, hatalmas fűzfák szegélyezte kis patak választotta el a sűrű erdőtől. Dia a festői látványból csak a patakot, a csordogáló tiszta, hideg vizet értékelte. Levetkőzve „jólneveltségét", dacolva a hideggel, megrohamozta a patakmedret, és a csobogó víz közepére állva ivott. Egészségét féltve, gyorsan kitessékeltem a dermesztő fürdőből, és az erdei úton folytattuk a menetelést. Hirtelen, a fák közül „félig kilógva" egy őzet pillantottam meg. Mereven nézett minket. Dia észrevéve, szuggerálta egy darabig, majd fejét felém fordítva, tekintetével kérdezte: Ez meg mi, ilyet én még nem láttam? Tökéletes csendben álltunk mindhárman. Egy másodpercig. Aztán rohanás, körülszaglászni – az előbb még ott álló állat helyét. Mi ez a bogyó itt? – faggatott Dia a szemével.

– Fújj! Nem szabad! Nem játék, gyere inkább tovább, hátha akad még valami látnivaló számunkra – csábítottam tovább.

„Ijesztő vagyok"

Megkerültünk egy fenyőkkel tarkított erdőrészt, és hazafelé vettük az irányt. Már Dia sem volt annyira friss. Lassan, ügetve haladt előttem, meg-megállva, visszafordulva, megnézni jövök-e? Ismét átvágtunk a patakon, Dia újfent lefetyelt egy kicsit, aztán mentünk tovább. Még egy meglepetés várt ránk. Teljesen váratlanul hat őzet pillantottunk meg. Dia hangos vakkantással adta tudtomra, most már megismeri őket. Több sem kellett, a hat állat eszeveszetten menekült a biztonságot nyújtó erdő felé. Hát ezeket mi lelte? – nézett rám a kiskutyám. – Csak nem én ijesztettem el őket??

Hazatérve Dia még ivott egy kis vizet, evett egy-két falatot, és mint akit fejbe vertek, elterült a szőnyegen. Meg sem moccant estig. Akkor is úgy kelt fel, mint aki végkimerültségben szenved, és kettőt sem tud lépni. Este, ahogy elaludt, álmában megmegrándult a lába, egy újabb „nagy vadászaton".

Kép és szöveg: Koncz Dezső

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak!

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát a TEXTILNYOMÓ szakmát pedig csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450–500 Ft között van havonta.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti
és oktatási
főosztály
Budapest. III.,
Fényes Adolf u.
19–21. 1036
Telefon: 687-834

NYOLCADIK OSZTÁLYT VÉGZŐ, ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat, a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5 Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:

— leányotthonunkban a lakás
— tankönyv, tanszerek
— munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.

Ezenfelül megilleti a tanulót:

— tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint (a tanulmányi eredménytől függően)
— szociális ösztöndíj: havi 500 forint.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy
PFV Lőrinci Gyár
személyzeti
és oktatási osztály,
Budapest,
Gyömrői út 85—91.
1183 címre küldd.

TEXTILFESTŐ LEHETSZ!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk a 8. osztályt végzett leányok és fiúk részére, 16 éves korig. Lányokat felveszünk fonó- és szövőszakmára, fiúkat textilgépszerelői, textilfestői és kikészítő szakmára.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások:

— leányok részére: tanulmányi eredménytől függően 350—750 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 500 Ft társadalmi ösztöndíjat,

— fiúk részére: tanulmányi eredménytől függően 160—600 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 250 Ft társadalmi ösztöndíjat,

fiúk és lányok részére egyaránt: kollégiumi elhelyezést térítés nélkül, az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére ebédet 3 Ft-os térítés ellenében biztosítunk.

Azonkívül munkaruhát, évente kétszer kedvezményes vásárlást a vállalat termékeiből, III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.

A III. évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak, a szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 10%-os szakmunkáspótlékkal 3000–4000 Ft-ig terjed.

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolánkban. Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lapra" kérjük írd rá, hogy fonó, szövő, textilgépszerelő, vagy textilfestő és kikészítő szakmára jelentkezel a Kőbányai Textilművekhez.

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztályára – Budapest. X., Gyömrői u. 90. – 1103 – címre küldd.

Várjuk jelentkezésedet!

VÁLASZTOTTÁL MÁR?

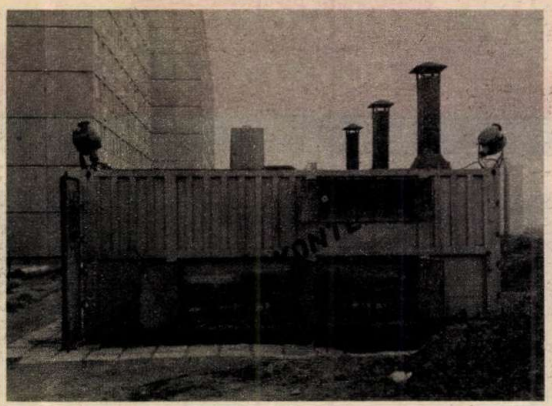

Segítünk! Gyere a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni! Legfontosabb szakmáink: szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépiforgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő. Tanulásodhoz vállalatunk az alábbi segítséget nyújtja:

– kollégiumi elhelyezés – korszerűen felszerelt tanműhely – a tanulmányi ösztöndíjon felül a szakmától függően havi 250–500 Ft-ig társadalmi ösztöndíj – napi 3 Ft térítésért ebéd – nyereségrészesedés – üdülés balatoni üdülőinkben, – sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában, – kéthetenként szabad szombat.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulásodhoz nyitva az út. Érettségizhetsz, technikusminősítőre, főiskolára, egyetemre mehetsz. Ezekhez minden támogatást megkapsz.

Munkábaálláskor 1500–2000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség vár.

Az alábbi helyeken érdeklődhetsz, jelentkezhetsz:

MHD. központi oktatási osztály
Budapest, Váci út 202. Irányítószám: 1904
Tel.: 401-562

MHD Balatonfüredi gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dülő
Telefon: 223

GANZ

GYERTEK A CSEPEL MŰVEKBE SZAKMÁT TANULNI!

Szakmunkásképző intézetbe az alábbi szakmákra lehet jelentkezni:

LÁNYOK-FIÚK

gépi forgácsoló, -esztergályos, -köszörűs, -marós, -szerszámkészítő, elektronikai műszerész, épület-villamossági szerelő, villamosgépszerelő, kötő- és varrógép műszerész, hegesztő, elektroműszerész.

FIÚK:

elektroacél olvasztár, hengerész-forrasztár, kovács, öntő, géplakatos, Diesel-mozdonyszerelő, felvonószerelő, anyagmozgatógép-szerelő, vas- és fémszerk. lakatos, karosszérialakatos, erősáramú berendezés szerelő, bútorasztalos, műszergyártó és karbantartó, gázvezeték- és készülék szerelő, központi fűtés és csőhálózat szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, fényező és mázoló, kőműves, épületasztalos, mintakészítő, szobafestő és mázoló (tapétázó), bádogos, galvanizáló, ács-állványozó, épületburkoló.

Képzési idő: 3 év.

Érettségizettek jelentkezhetnek: irányítástechnikai műszerész, elektroműszerész, elektronikai műszerész, erősáramú berendezés szerelő tanulónak. Képzési idő: 2 év.

Jelentkezés feltételei:

– általános iskolai végzettség esetében, 14–16 éves kor
– érettségivel 18–19 éves kor.
– egészségi alkalmasság.

Szakközépiskolai felvételre jelentkezhetnek 14–15 éves korú, általános iskolát végzett fiúk és lányok:

– géplakatos, esztergályos, vas- és fémszerk. lakatos, vegyész analitikus, öntő, elektroműszerész, műszergyártó és karbantartó szakra.

KÖZGAZDASÁGI SZAK:

– számviteli gazdálkodási ágazat, igazgatási-ügyviteli ágazat, gép-gyorsíró, idegen nyelv.

Képzési idő: 4 év.

Az ipari szakközépiskolai tanulók a sikeres vizsgák után érettségi és szakmunkás bizonyítványt kapnak.

A vidéki tanulók részére szerződéskötés mellett – egyes szakmákban – biztosítjuk a kollégiumi elhelyezést.

A szakmunkás és szakközépiskolás tanulók tanulmányi ösztöndíja – tanulmányi eredménytől függően – 160–750 Ft-ig terjed, szerződéskötés esetén társadalmi ösztöndíja 250–500 Ft.

Jelentkezés: Csepel Művek Oktatási és Társadalomtudományi Intézet, tanulmányi osztály 575–600/29–09 mellék

1751 Budapest. Pf. 93.

CSEPEL HÍVJA ÉS VÁRJA A FIATALOKAT!

Csevegő

LÁNYOK ROVATA

CSAK NYOLCADIKOSOKNAK!

(NO, MEG HETEDIKESEKNEK)

Még egy nagy nekirugaszkodás, egy-két ötös, talán becsúszik néhány egyes, kettes is... Aztán vége az általános iskolás kornak. Sok helyen már most tervezgetik a lányok, hogy milyen ballagási ruhában búcsúzzanak az iskolától. Ezekből a tervekből szeretnénk látni egy párat.

Tervezzétek meg a ballagási ruhátokat vagy, ha már eldöntöttétek, rajzoljátok le, írjátok meg, mit vesztek fel az ünnepen, és küldjétek el a címünkre.

A legötletesebb rajzokat közöljük a lapban, hogy másoknak is kedvet csináljunk a szép búcsúzás megrendezéséhez.

Ha esetleg úttörő egyenruhában ballagtok, akkor arról írjatok, hogy milyen hagyományokat teremtettetek, milyen szép ötlettől lesz emlékezetes a búcsúzás.

Várjuk a ballagási ruha- és más ötleteket. A zsüri az Ifjúsági Divatbizottság lesz!

DIVAT

A divat igazán színes jelensége életünknek. Viselőit is, szemlélőit is rengeteg élménnyel ajándékozta meg jóformán attól a perctől kezdve, amikor nem értük be többé a természetben készen talált tárgyak bőséges sokaságával, hanem merőben újakat kezdtünk fabrikálni, saját céljainknak megfelelően.

Ezek az élmények az érzelmek rendkívül széles skáláját eredményezték, az elnéző mosolytól a vad, sátáni kacajon keresztül, az őszinte megrökönyödésig.

Az itt látható ötkarikás fejdísz azonban egészen másféle gondolatokat áraszt. Az ember tehetségét, vidámságát, élni akarását. Az olimpiát hirdeti, tehát a békét — a jövőt. Régi divat, még erőszakkal is csak időlegesen lehetett leszoktatni róla az embereket. Reméljük, még nagyon hosszú ideig megőrzi ezt a sajátos — az összes többi divattól különböző — tulajdonságát!...

(—R —R)

SZOBAPAPUCS

Hozzávalók: 15 dkg Apolló félgyapjúfonal, 3,5-es kötőtű, 3-as horgolótű, merkelőtű.

Patentminta: 1. sor: 1 sima szem, 1 fordított szem, 2. és minden további sor: simára sima, fordítottra fordított szemet kötünk.

Sima kötés: 1. sor: sima szemeket kötünk, 2. sor: fordított szemeket kötünk.

Munkamenet: 47 szemre kezdjük, patentmintával 22 cm = 50 sort kötünk a sarokközéptől az elejeorr-rész felé haladva. A következő sorban eleje-orrkerekítést kezdünk, 1. sor: 2 szem simán összekötve, végig a soron. A sor végén a kötőtűn 24 szem van, 2. sor: fordított, 3. sor: sima, 4. sor: fordított, 5. sor: 2 szem simán összekötve végig a soron. A sor végén a kötőtűn 12 szem van, 6. sor: fordított. A fonalat kb. 20 cm hosszan elvágjuk és merkelőtűbe fűzzük. A merkelőtűvel a kötőtűn levő szemeket levesszük, a fonalat 3-szor átfűzve, gyűrűbe fogjuk és összehúzzuk. Az elejeorr-részt befejeztük. A fonalat nem vágjuk el, félretesszük. Az elkészült lapot félbehajtjuk, a munka kezdő sorát (sarokhátközép) mindig a sima szembe öltve, összevarrjuk. A sarokvonaltól, a szélszemek számolásával az elejerész felé haladva a 15. szélszemen rögzítjük a fonalat, majd erre 1 sima szemet készítünk, a következő (14. szélszem) 1 fordított szemet készítünk, a soron következő szélszemekre: 1 sima, 1 fordított szemet készítünk (27 szem). A hátközépen 1 fordított szem lesz, majd a papucs ellentétes oldalszélére (15 szélszemre) ismét azonos elosztással 27 szemet készítünk. A kötőtűnkön 55 szem lesz, patentmintával 8 cm = 17 sort kötünk. A következő sorban a szemeket egyenként, az alapszemnek megfelelően lefogyasztjuk: a bal kezünkben levő kötőtűn az első szem sima, a soron következő 2. szem fordított, e két szemet fordítottan összekötjük. Az így keletkezett szemet a jobb kezünkben levő kötőtűről visszacsúsztatjuk a bal tűre, és a bal kezünkben levő kötőtűn 2 szemet simán összekötünk. Ezután ismét 1-szer fordítottan, 1-szer simán... kötjük össze a szemeket. Ha a bal tűn elfogytak a szemek, a lefogyasztott szemekre és a visszahajló felső szél szélszemeire 1 rövidpálcát horgolunk. Az utolsó munkafolyamat: az elejeközépen a szélszemeket az orr-rész maradék fonalszálával sortalálkozás szerint összevarrjuk a visszahajló felső szél kezdő szeméig, a horgolt szegőzésig. Két azonos szem- és sorszámú darabot készítünk.

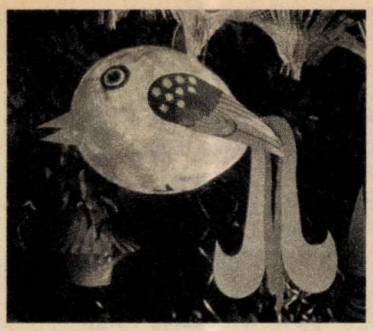
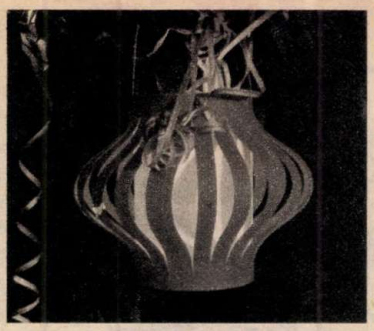

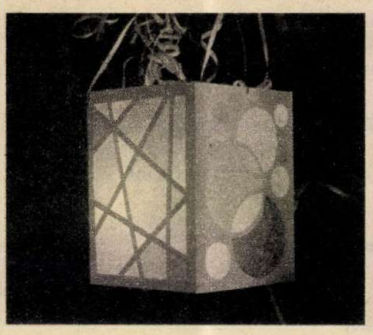

VIRÁGOS VILÁGOSSÁG

Sokan kérdezitek — lányok —, hogy milyen módszerrel közelítsetek a fiúhoz, aki tetszik nektek. Itt egy adandó alkalom. No, meg a farsang is itt van a nyakunkon. Szóljatok hát a fiúknak, segítsenek farsangi, báli termet berendezni, méghozzá a fotón látható lampionokkal. Nem fontos pont ilyen lampionokkal bíbelődni, csak ötletnek szánjuk. A felszerelésnél mindenképpen legyen ott elektromossághoz értő tanár vagy szülő.

HÓGOMBÓC

Az utolsó órán Marika néni megkérdezte, ki vinné el a leckét a beteg Ildihez. Karcsi ugrott, majd ő! Furdalta a lelkiismeret...

*

Hétfőn egész nap havazott. Az iskolából kitóduló gyerekek vidáman hancúroztak a friss hóban. Csak Karcsi gyúrogatta egykedvűen a kemény hógolyót. Dühös volt, amiért Ildi rá sem hederít, hetek óta szóba sem áll vele. A lány a túloldalon toporgott barátnőivel, összesúgtak, nevetgéltek. Karcsi — mintha csak álmodná az egészet — felemelte a kőkemény jéggombócot és teljes erejéből a lányok felé hajította. Azt még látta, hogy Ildi a halántékához kap, aztán rohant, ahogy a lába bírta.

*

Ildi a fotelban üldögélt, kicsit sápadt arca felderült a fiú láttán. Karcsi a lecke mellé hóvirágot hozott.

— Éppen te hoztad el a leckét? — kérdezte Ildi, miközben vízbe tette a csokrot.

Karcsi a virágot bámulta.

— Nem haragszom — mondta Ildi mosolyogva —, de jobb lett volna, ha a hógolyó helyett mindjárt hóvirágot hozol...

R. K.

HÁT JAPÁNBAN IS?

Igen, kistestvérek Japánban is vannak. Ott is szól az anyu: — Nem mehetsz játszani, mert vigyázni kell rá. Néha bosszantó ez, de aztán hamar kiderül, hogy remek szórakozás vigyázni rá. A kisember néha igen nagy ember, mert tombol benne a segíteni akarás. Ilyenkor — ha egy pillanatra — otthagyod a leckeírást — ő folytatja. „Megírja" helyetted, s lehet, hogy elájulsz, amikor meglátod az eredményt.

De akkor is, nagyon szereted őt.

Szívesen fogadnánk, ha írnál a kistestvéredről igaz, megtörtént, humoros eseteket.

JELIGÉRE ELMONDHATOD

LEHET, DE NEM BIZTOS, hogy a szeretett Á-t egy új iskolába helyezik, mert az közelebb van a lakásához. Azt kérded, mit tegyél? Vagy lebontod az új iskolát, vagy együtt örülsz Á-val. NÁRCISZ: Kedves Gulyás Jóska Szolnokon, akinek van egy húga, és buszvezető az édesapja: jelentkezz! Egy kislány kéri tőlünk a címed. PRÓBÁLKOZHATOK?: A fiú, aki tetszik neked, sokszor rádnéz, rádnevet, köszön, beszélgettek. Ez már több is az ismerkedésnél. Mit akarsz megpróbálni? Kicsit pontosabban is fogalmazhatnál! MUSZTAFA: A nyíllal átszúrt, rajzolt szív, mintha magától Ámortól származna. Ketten szerettek egy fiút? Akkor bizony nem rajtad áll a döntés, hanem annak a fiúnak kell választania. ÁRTATLAN FIÚSZEMEK: Szólj hozzá te! Kérdezd meg tőle, hogy te is járhatnál-e kézilabdázni. És járj is! Hasznosabb, mint egy fiú után sóhajtozni — esetleg fölöslegesen! RÖPLABDÁZÓ SRÁC: Tudod a város nevét, tudod a fiúét, meg a csapatáét. Írj neki! FORRÓFEJŰ LÁNY: Bizony, az vagy, hányszor mondjam még, hogy a lány ne álljon a fiú elé: „Tetszel nekem!" KAJAKOS: A fiúk ilyenek is tudnak lenni. Ígérgetnek és nem állják az adott szavukat. Az is lehet, hogy már nem tetszel neki. Nézz szembe az esetleges igazsággal. SZERELEM '80: Hát, bizony, őszinte levél ez! Én is őszinte leszek: úgy válogatod a fiúkat, mint mások a fehérneműt. És ugye, hogy kár volt randevút kérned attól a fiútól. Te írod, hogy úgy beszélt veled — félvállról —, mintha ő találta volna fel a spanyolviaszt. B. T.: Mi nem tudunk neked 14 éves, fekete hajú, Klári nevű lányt küldeni. Keress magadnak! Nem vagy egy kicsit gyáva? FÉLEK, HOGY KINEVET: A többi is kinevetett. Ő is kinevet majd, ha te vallasz neki szerelmet. NEKEM IS VAN SZÍVEM: Mi az, hogy nem tudsz várni? Hatodikosok egészen ritkán házasodnak. Főleg, ha az egyik fél (a fiú) nem is gondol erre. Ha valaki többször ránéz az emberre, még nem biztos, hogy szerelmes. RAB MADÁR: Elvesztetted a szüleid bizalmát, hiszen nagyon későn mentél haza. Bizony csak az anyukáddal tudod ezt megbeszélni. Ne mondd, hogy sehova nem enged. Felsoroltál jó néhány eseményt. BIZONYTALAN: Ejnye, hát már a fiúk is azt kérdezik, mit tegyenek, ha szeretnének megismerkedni egy lánnyal? Szólj neki: szép a hajad, a szemed, meg ilyesmi.

TÖPRENGŐ

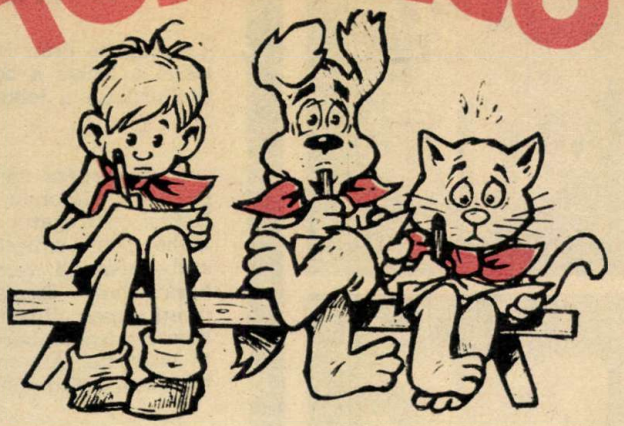

REJTVÉNYES ÓRAREND-ünket egy kis kikapcsolódásnak szántuk. Két lecke megtanulása között fejtsd meg!

A megfejtéseket postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: február 23. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397).

A 4. SZÁM MEGFEJTÉSEI

NEVEK, NÉVNAPOK: József, Pálma, Elemér, Jenő, Huba, Dóra, Alajos. Elemér és Dóra télen ünnepli a névnapját. – KÉPLÁNC: A–D, D–G, G–E, E–B, B–F, F–C, C–H. – KÖLTŐK A TÉLRŐL: A–2, B–4, C–1, D–3. – AZONOS?: 6 eltérés van. – A GOMBA URUGYÉN: „...örül a jó jegyeimnek". – TALÁLT TÁRGYAK: Tíz tárgy maradt a teremben. – MI AZ ÁRA: 85,– Ft.

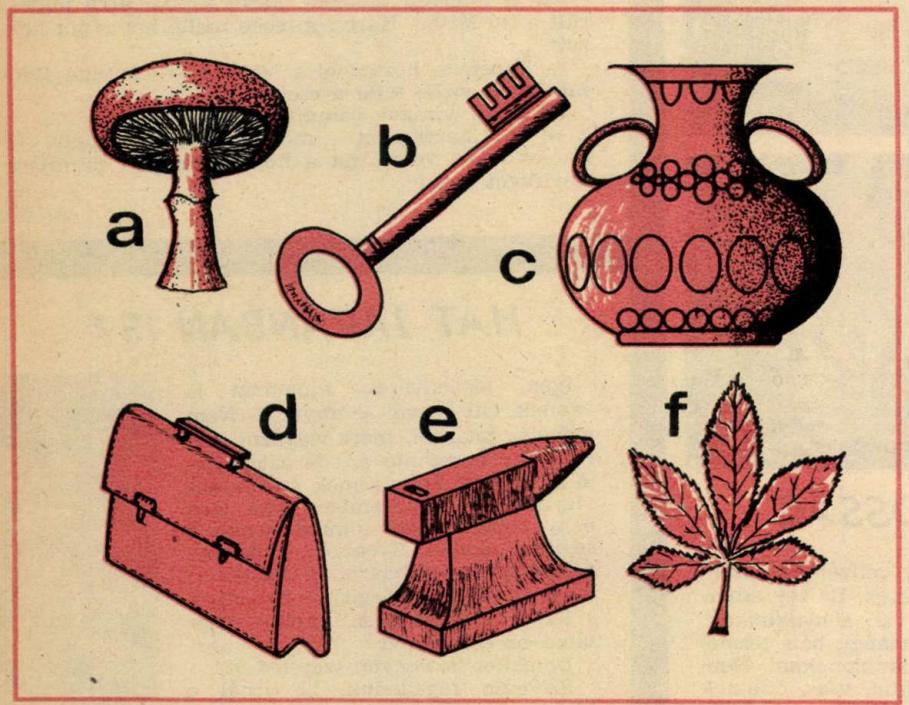

FÖLDRAJZ: A rajzon látható tárgyak neve, egy kivételével megtalálhatók hazánk részletes térképén is, mint községnév. Melyik a kivétel?

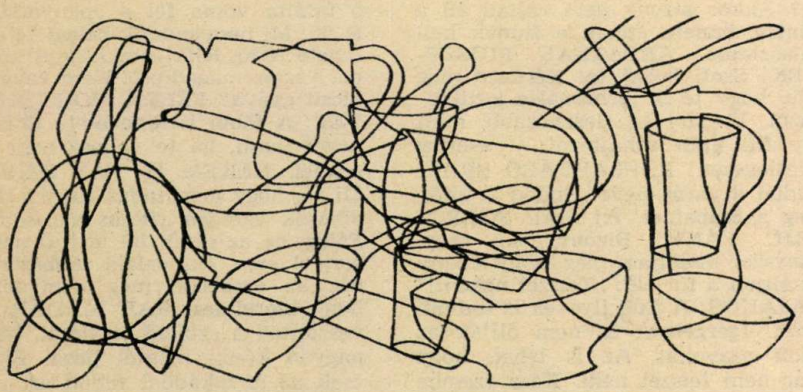

GYAKORLATI óra van. A legfontosabb feladat: sorrendbe kell rakni ezeket az edényeket, evőeszközöket. Vajon, mi minden keveredett össze? (Hány pohár, kanál stb.)

TÖRTÉNELEM

Rejtvényünket az ókori görögök történetéből állítottuk össze. A három válasz közül csak egyet, a jót kell kiválasztanod.

1. A Balkán félszigetre települt első görögöknek – akiket még akhájoknak neveztek – mi volt a legjelentősebb városuk?

1. Trója,
X. Mükéné,
2. Athén.

2. Hány városállam alakult a görög föld területén?

1. tizenkettő,
X. százötvenegy,
2. háromszáz.

3. Ki volt a görögök vallása szerint a tudomány és a bölcsesség istennője?

1. Héra,
X. Pallas Athéné,
2. Afrodité.

4. Melyik volt az ókori olimpiák legnépszerűbb sportága?

1. Diszkoszvetés,
X. birkózás,
2. futás.

5. Benne volt-e a görög naptárban a vasárnap?

1. minden hét végén,
X. egy évben csak ötször,
2. a vasárnapok helyett 60 ünnepük volt.

6. Miltiadész melyik városállam hadseregének volt a vezére?

1. Athéné,
X. Spártáé,
2. Thébáé.

7. Kinek a nevéhez fűződik az athéni demokrácia fénykora?

1. Szolon,
X. Peiszisztrátosz,
2. Periklész.

8. Ki volt Nagy Sándor, makedóniai uralkodó nevelője?

1. Szókratész,
X. Platon,
2. Arisztotelész.

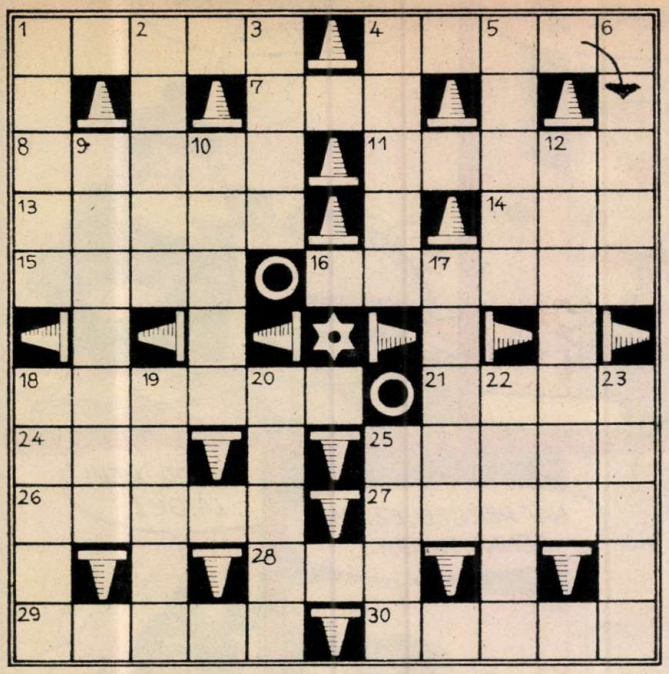

IRODALOM. A mondat így kezdődik: **BOLDOG AKKOR VAGYOK, HA...** Befejező részét a vízszintes 4. és a függőleges 9. sorban rejtettük el. Megfejtésként ezt kell beküldened.

VÍZSZINTES: 1. Számrendszerünk. 4. **A mondat folytatása.** 7. Ságod közepe! 11. Az Ukrán SZSZK fővárosa. 13. Sor, ismert, idegen szóval. 14. ÁGE. 15. Ismert magyar színész (István). 16. Nem nagy füves terület. 18. Finnország hozzánk viszonyítva földrajzilag ilyen ország. 21. Az olasz, a spanyol és az indonéz autók betűjelzése. 24. Amerikai író (Allan Edgar). 25. Helyhatározószó. 26. Ékszerek gyűjteménye. 27. Learatott búzaföld. 28. Szovjet folyó. 29. Szél nélkül a haraszt nem csinálja. 30. ... léta (magasra nőtt).

FÜGGŐLEGES: 1. Szibéria jellemző tája. 2. Két kiejtett mássalhangzó és egy magánhangzó. 3. Becézett lánynév. 4. A nagy mesemondó. 5. A házból gyakran elmegy. 9. **A mondat befejező szava.** 10. Európai beltenger. 12. A macska szokott játszani az... 17. Lisztet tisztítanak vele. 18. Teljes agy. 19. Traktormárka. 20. A varjúra mondják. 22. Egy betű híján gyakran használt orvosság. 23. Hőerőműről híres dunántúli község (ma már városrész). 25. A víz is ez.

NYERTESEK

Az 1. szám rejtvényeinek megfejtéséért Pajtás tollat és matricát kapnak: **Bana Tibor,** Rákócziújfalu; **Csábi Tünde,** Nagydorog; **Fazekas Katalin,** Kaposvár; **Föhlich Ilona,** Harta; **Gesztelyi Nagy Zoltán,** Tiszakürt; **Hati Imre,** Gyulavári; **Hulják Éva,** Mád; **Juhász Imre,** Nyúl; **Kovács Róbert,** Tamási; **Kövér Tibor,** Legyesbénye; **Lódi László,** Iregszemcse; **Nagy Hilda,** Páhi; **Pados Márta,** Rábapaty; **Paulai Krisztina,** Jászszentandrás; **Pocsai Emese,** Nyékládháza; **Rács Róbert,** Várdomb; **Sugár Ágnes,** Szügy; **Szabó Noémi,** Veszprém; **Szilasi Norbert,** Dunaföldvár; **Vaskó Judit,** Mezőzombor.

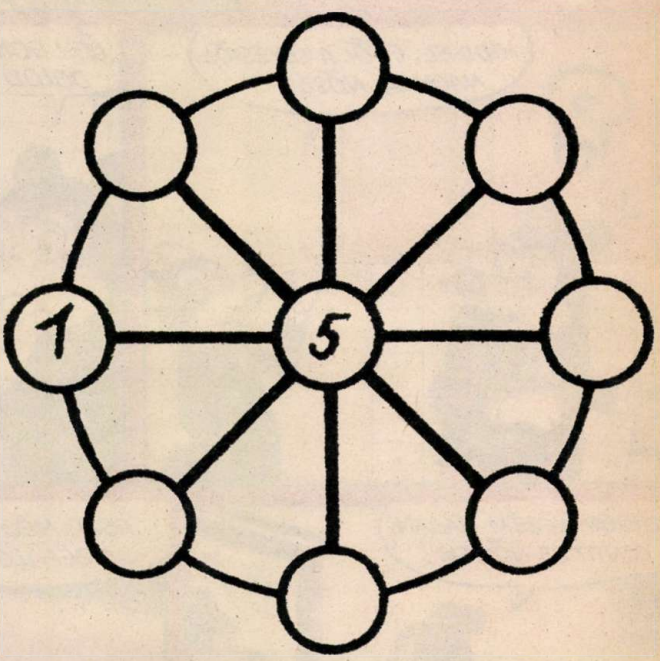

MATEK. A kerék üres karikáiba úgy írd be a számjegyeket – 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 –, hogy az átlók mentén, mindegyiknél 15 legyen az összeg.

ÉNEK-ZENE. Az együttes elfelejtette elhozni a zeneszerszámokat. Így hát csak a mozdulataikból állapíthatod meg, hogy ki melyik hangszeren játszik.

MIT ÁBRÁZOL ez a felvétel? 1. Egy gömbölyded malacperselyt? X. Egy kitömött vakondot? 2. Egy vadászrepülő orrát?

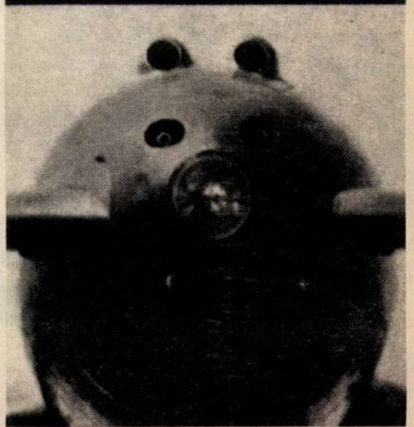

MUZÓ: Ide figyelj, Placid! Hagyjuk abba ezt a hülyéskedést. Töltsük komolyabb dolgokkal a szabad időnket. Vásároljuk meg a MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN-t, és fejtsük meg a rejtvényeit, olvassuk el a képregényeit. Jó?

Neked is érdemes Muzóék elhatározását követned. Jól jársz!

A jutalom: külföldi utazás

Az őszi Mini Pajtás Rejtvénymagazin legszorgalmasabb és legügyesebb pályázói közül sorshúzással választottuk ki a nyerteseket. Jutalmuk: a Pajtás és az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda társasutazásában vesznek részt.

A jutalmazottak:

Vági Ágnes és Tibor, Pécs; Rész Mónika és Fábián Ildikó, Budapest,, XVII; Nagy Mária, Szentendre; Varga Csilla, Ács; Winkler György, Szekszárd; Frech Zoltán, Dunakeszi; Varga János, Székesfehérvár; Mura Péter, Ózd.

Az utazás részleteiről levélben küldünk tájékoztatót.

CSILLAGSZÓRÓ

A Csillagszóró magazin rejtvényeinek megfejtéséért Pajtás tollat, Kajla csokoládét és matricát kapnak: Lőrinczy Andrea, Budapest XIV.; Ábel Csilla, Komló; Bánvölgyi István, Debrecen; Csókási József, Csólyospálos; Csonka Dezső, Dad; Fáczán Emőke, Ravazd; Godó Ágnes, Felsőzsolca; Gombos Zoltán, Szeged; Horváth József, Várpalota; Jánosi János, Balmazújváros; Katona Mária, Erk; Koszpek Zsuzsanna, Somogysárd; Langó Éva, Hatvan; Molnár Katalin, Békéscsaba; Nyári Ildikó, Tatabánya; Nyitrai József, Jászapáti; Rauf Olga, Dunaújváros; Richter Andrea, Erdőkertes; Szöllősi Edit, Hajdúszoboszló; Zalatnai Renáta, Székesfehérvár.

REJTVÉNYTURMIX

A január 8-i számban megjelent Rejtvényturmix Budaprint pályázat megfejtői közül sorsolás útján a következők részesülnek jutalomban: Ádám Ildikó, Jánoshalma; Ádám Magdolna, Szolnok; Bíró Ildikó, Csákberény; Böszörményi Éva, Vámosoroszi; Bukodi Ferenc, Bölcske; Dulcz Attila, Dömsöd; Elek Katalin, Kaba, Emődi Zsolt, Albertirsa, ifj. Francsák Sándor, Dunaújváros; Győri Márta, Kosd; Husi Angéla, Debrecen; Kardos Anikó, Bihardancsháza; ifj. Mészáros László, Budapest, XI.; Montwajszki László, Inánes; Nagy Éva, Berettyóújfalu; Pacza László, Budapest IV.; Patvaros Katalin, Uppony: Sebestyén Anita, Veszprémvarsány, Sidó Andrea, Szolnok; Tóth László, Hódmezővásárhely.

A nyereményeket postán küldi ki a vállalat.

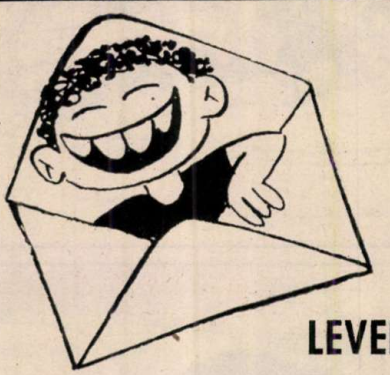

LEVELEZNÉNK!

HATODIKOSOK LEVELÉT VÁRJUK: NÁNAI TIBOR, Erdőkürt, Kossuth út 60. — 2176; SZABÓ GYÖNGYI, Hajdúhadház, Bercsényi út 78/4. — 4242; NAGY GYÖNGYVÉR, Pécs, Pollack M. u. 12/a. III. 11. — 7633; NÉMETH ZSÓFIA, Sajtoskál, Jókai M. u. 1. — 9632; DOLHAI ÁGNES, Ajak, József A. u. 38. — 4524; KUSZTOR RÓZSA, Baja, Dózsa Gy. út 48. — 6346; TÓTH GYÖNGYI, Iváncsa, Arany J. út 4. — 2454; KIS KOVÁCS DÓRA, Pécs, Lőtér u. 33. — 7632; KOVÁCS JUDIT, Pécs, Keszü u. 77. — 7632; ANDRÁS ÁGNES, Jánoshalma, Kun B. u. 45. — 6440;

HETEDIKESEK ÍRJANAK:

KULIMA ISTVÁN, Ináncs, Bajcsy Zs. út 81. — 2365; HORVÁCZY ZSUZSA, Baja, Széchenyi út 2/c. — 6500; FAZEKAS JUDIT, Bikal, Zrínyi út 27. — 7346; SZÉKELY ERZSÉBET, Püspökladány, Hősök tere 2. — 4151; KOVÁCS TÜNDE, Miskolc, Kőporos út 9. VI/2. — 3531; NYILAS ÁGNES, Gyöngyöspata, Temető út 6. — 5035; JUHÁSZ ZSUZSANNA, Fülöpháza, I. ker. 145. — 6042; BÁLINT ANIKÓ, Csárdaszállás, Kossuth út 7. — 5621; TÓTH GYULA, Uszód, Szabadság u. 44. — 6332; PEHÁN KRISZTINA, Budapest, Váchartyán u. 6. — 1151; VAD RÉKA, Budapest, Vág u. 59. — 1155; STEFANIDESZ ERZSÉBET, Mezőkovácsháza, Deák F. út 78. — 5800;

NYOLCADIKOSOK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK:

OLÁH ÉVA, Nagyhalász, Táncsics M. út 73. — 4485; GÖNCZI ÉVA és barátnői, Szeged, Felsőváros 313/A. X. e. 27. — 6723; (Fiúk írjanak!) MÁDL ILDIKÓ, Ajka, Verseny u. 3. — 8400; DEBRECZENI ÉVA, Szigetvár, Radován tér 6. III. 9. — 7900; BERKI ERIKA, Arló, Dózsa Gy. út 85. — 3663; PATAI ISTVÁN, Gyöngyöspata, Alkotmány u. 13.; PUSZTA ÉVA, Csákvár, Kálvin u. 3. — 8083; BEDŐ JUDIT, Mesztegnyő, Ady Endre u. 11. — 8716; KOVÁCS MÁRIA, Újszilvás, Petőfi út 7. — 2768; TAMÁS KATALIN, Demecser, Arany J. út 34. — 4516; KÁDÁR ERZSÉBET, Fülöpháza, Ady E. út 32. — 6042; KISS IRÉN, Feldebrő, Petőfi út 3. — 3352; RECSEK ERZSÉBET, Szombathely, Bokányi D. u. 8. — 9700.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987 321-988 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.0193 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 6

OKADA TUDTA, HOGY TÖRREL NEM MEGY SEMMIRE A FEGYVERES GAZEMBER ELLEN!

1751

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

(FOLYT. KÖV.)

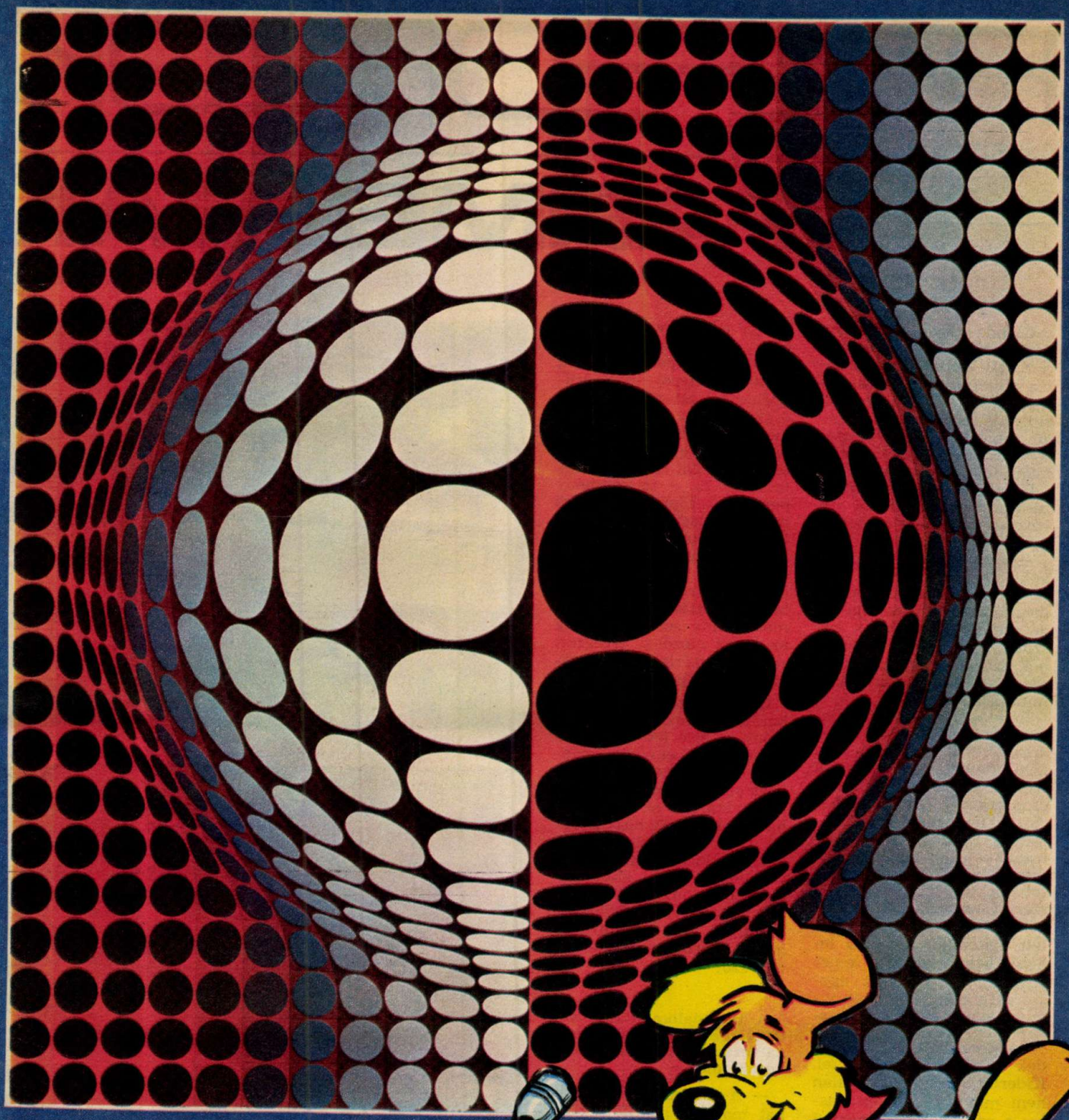

81/7
XXXVI. ÉVF. ● 1981. FEBR. 19. ● ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FELFEDEZŐK FARMERBAN

Glonda György viszonylag egyszerű módon cáfolja a XVIII. század nagy francia filozófusának, Descartesnak azt a tételét, miszerint: „...a technikai jellegű munka, a kézművesség semmit sem adhat a tudomány fejlődése számára..."

Glonda György foglalkozására nézve a zuglói újváros-parki iskola nyolcadikosa.

— Számtalan könyv, előadás, ismeretterjesztő film látott már napvilágot az űrhajózásról — mondja —, de amióta mi magunk készítettünk rakétát kartonból, százszor jobban értem az egész rakétatechnikát, mint azelőtt.

Erre a hasznos felismerésre a napokban jutott, az országszerte folyamatban levő tudományos-technikai szemle keretében. „Kutatócsoportjuk" — amelyhez rajta kívül még Végh Bálint és Bárdos Károly tartozott — a többiekkel együtt viszonylag egyszerű feladatot kapott. Megadott tervek szerint és megadott anyagokból hordozórakétát kellett építeniük, amely a lehető legmesszebbre képes repülni. Hogy ez az egyszerűség mennyire volt viszonylagos, arról hallgassuk meg Bárdos Karcsit.

— Menet közben tetemes probléma merült fel. Kiderült, hogy egyáltalán nem mindegy, milyen vastag a rakéta törzse, mennyi ragasztót használunk a vezérsíkok illesztéséhez, milyen nehéz a rakéta eleje, és így tovább.

— Még az sem volt mindegy, hogy mennyit használunk fel a rendelkezésünkre álló anyagokból. Alicz Kálmánék például beépítették az összes fotópapírt, amelyet a rakéta fejének elkészítésére kaptak. Mi viszont a felét használhatatlanná tettük a „szerelés" folyamán, és ez lett a szerencsénk. Mert így csak a maradékot használhattuk fel, és... kiderült, hogy éppen ennyire volt szükség!

Lám, a tudomány küzdelmes, kacskaringós útját olykor a szerencse is segítheti. Mindenesetre tény hogy a meglepően egyszerű kilövőállványról — seprűnyélre szerelt gumi! — az ő szerkezetük repült a legmesszebbre. Teljes 7 métert tett meg a világűrt helyettesítő iskolai folyosó légterében. Ez a teljesítmény persze a röppálya helyes megválasztásán is múlott. És mivel éppen nem volt a kezük ügyében egyetlen számítógép sem, amelybe az ideális röppálya adatait betáplálhatták volna, talán mondanunk sem kell, hogy ez is az előzőleg elvégzett sok-sok kísérlet hasznosságát bizonyítja.

Glonda Gyuri és szűkebb baráti köre ezzel a teljesítménnyel első lett az iskolai versenyen. Legyünk őszinték: ez még azért nem akkora siker, hogy levegő után kapkodna tőle az ember. De ha hozzávesszük, hogy Glonda Gyuriék talán átéltek valamit kísérleteik közben az elmúlt század nagy felfedezőinek érzéseiből, akik a rakétatechnika bölcsőjét ringatták... szóval, így már nem akármilyen sikerről van szó!

*

A társadalomkutatók vetélkedőjét ugyancsak csapatverseny formájában rendezték meg.

— A háromfős csapatokat magunk alakítottuk ki — mondja a hetedikes Fischer Andrea. — A barátság és az azonos érdeklődési kör hozott össze bennünket. A kettő persze... majdnem ugyanaz. Így aztán mindenki talált társakat, aki részt akart venni a versenyen.

Elég egyetlen pillantást vetni a feladatokra, és nyomban kiderül, hogy ez a vetélkedő meglehetősen komoly szellemi öttusát jelent. Rajz, magyar, történelem, földrajz és énekzene alkotják az egyes akadályokat. És hogy valami sava-borsa is legyen a dolognak, olyan kérdéseket állított össze Zsuzsa néni

— Hajdú Mihályné magyar szakos —, amelyek megválaszolásához egyszerre volt szükség az öt tárgy ismeretére. Méghozzá nem általános iskolai fokon! Azaz, csak azok számíthattak sikerre, akik az iskolán kívül is nyitott szemmel járnak a világban. Például: szervezz háromnapos kirándulást a Dunántúlra, és vezesd le a túrát! Vagy: természetvédelem és a Balaton. Esetleg: egy egyszerű suba képe. Mondd el, hogyan készül, mondj ezzel kapcsolatban valamilyen zenét, vagy énekelj egy dalt róla, mondd el, hogy kik használták, hol, mikor...?

Nos, Galba Erika, Kricsfalvi Ági és Görgényi Emília mindezt elmondták, sőt ennél valamivel még többet is. Például azt, hogy hogy az ördögbe lehet szert tenni ilyen tudásra, amikor a legtöbb esetben még az iskolai tananyag is elviselhetetlenül soknak tűnik.

— Egyszerű. Unalmasan hangzik ugyan, de rendszeresen kell tanulni. Az egyik anyagrész a másik-

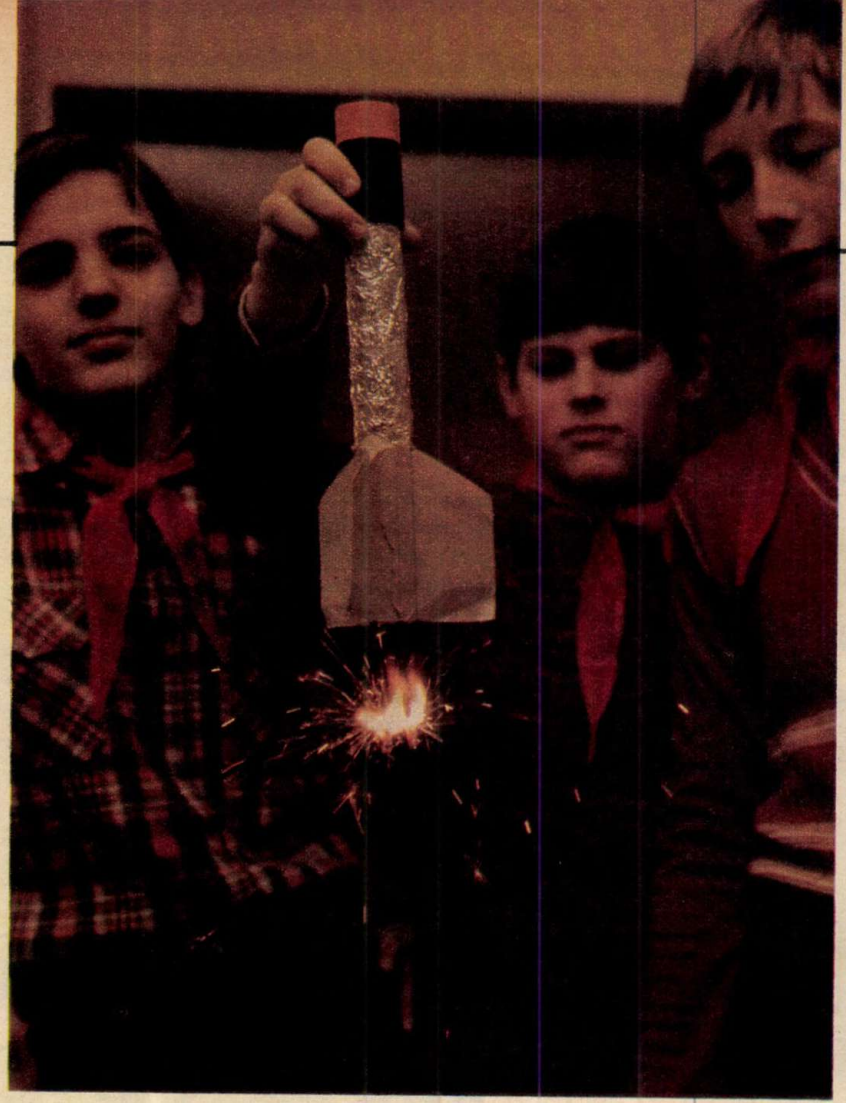

ból következik, tehát aki rendszeresen tanul, annak feleannyi idő is elég a felkészüléshez. Úgy is mondhatnánk: aki sokat tanul, annak mindenre jut ideje!

És hosszasan sorolják, hogy még mi mindenre. És a szórakozásról, a játékról még mindig nem esik szó, pedig az külsőre is megállapítható, hogy a legkevésbé sem az anyu szoknyáján ülő nebántsvirágokról van szó. Most is éppen a farsangi bulihoz díszítik az előcsarnokot...

Hogy talpraesettségben, egészséges humorban a legcsekélyebb hiány sincs, arról egy-két beérkezett válasz is tanúskodik. Íme:

„A Balaton vizét állandóan tisztítani kellene. De még jobb lenne jól megbüntetni a gyárakat!"

„Képzeld magad a középkorba. Hová építenél várat? Válasz: a megfelelő helyre!"

„Kik írtak verset Bartókról? Válasz: a költők!"

*

Alicz Kálmán karosszérialakatos szeretne lenni, Glonda Gyuri autó-motor szerelő, Kricsfalvi Ági idegenvezető, Galba Erika a külkereskedelemben szeretné hasznosítani széles körű ismereteit. A társadalom, a tudomány és a technika iránti érdeklődésük tehát nem kifejezetten a versenynek szól, mert „itt lehet nyerni valamit". És úgy tűnik, nem is ér véget a verseny után sem...

Cser Gábor

Fotó: Wagner Margit

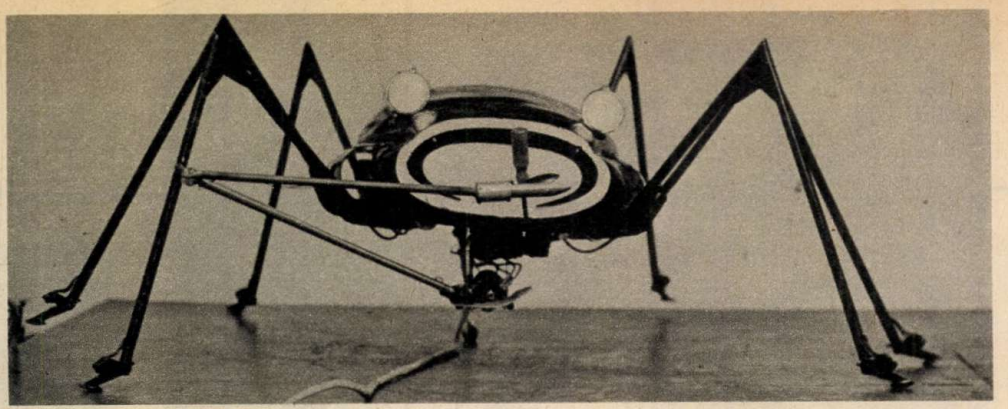

Lépegető hatlábú pókjármű, amely olyan terepen képes közlekedni, ahol a hagyományos kerekekkel már nem lehet. A különleges botkormányszerkezet a lábakat helyezi megfelelő irányba, ezáltal kanyarodhat a hatlábú

LÉPEGETŐ FÉMPÓK

Újításaik, barkácsolásaik révén orvosi, mezőgazdasági, kohászati műszerek „teremnek" a Szovjetunióban. Minden évben megrendezik ezt a pályázatot, legutóbb 17,5 millió gyerek nevezett be, s ebből 40 ezer megoldást tartottak jónak a zsüri tagjai. A feltalálók többsége hatodikos, nyolcadikos és kilencedikes tanuló volt. (A Szovjetunióban tízosztályos az általános iskola.)

Négyezer technikai szakkör működik különböző úttörőházakban, a gyerekek is hozzájárulnak ahhoz, hogy a találmányi bejelentések száma évente már meghaladja a négymilliót.

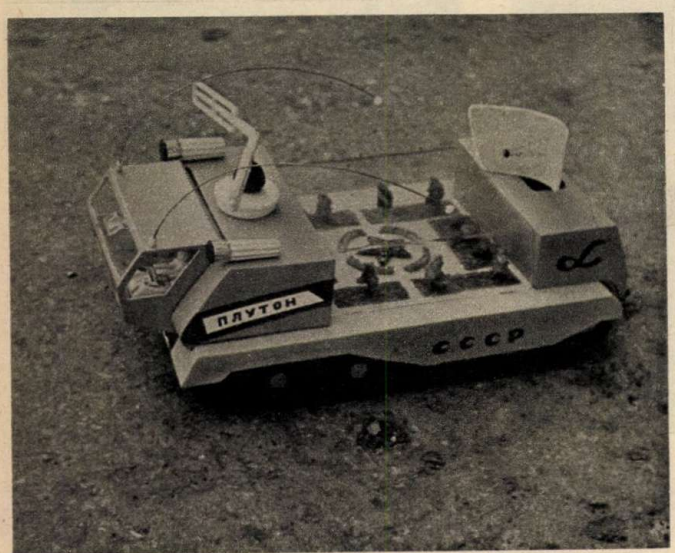

Hat keréken jár a kozmikus terepjáró kicsinyített mása, amelyet Plutonnak neveztek el alkotói

Újszerű traktort terveztek és készítettek a krasznodari 58. sz. iskola tanulói

A Gorkij Autógyárban működő szakkör tizedik osztályosai készítették az új versenykocsit. A próbaúton 240 km-es csúcssebességgel futott

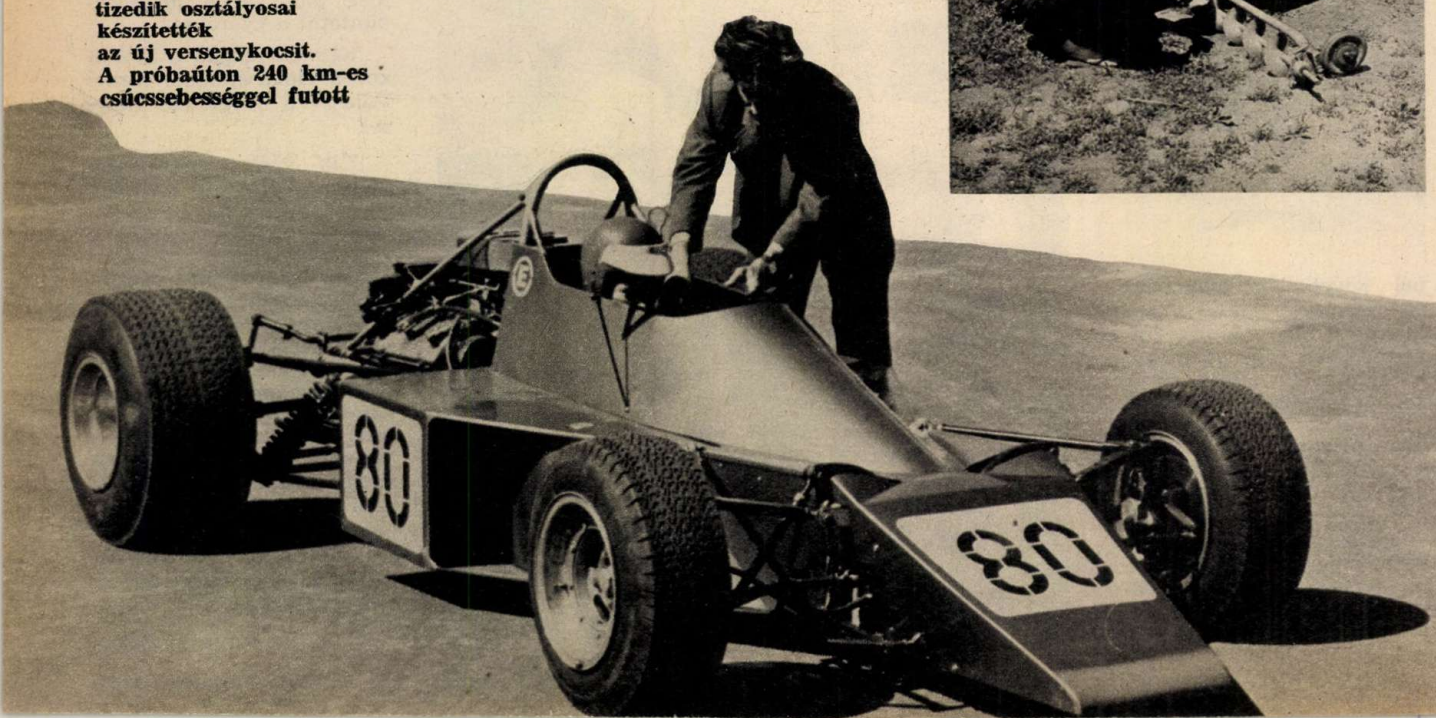

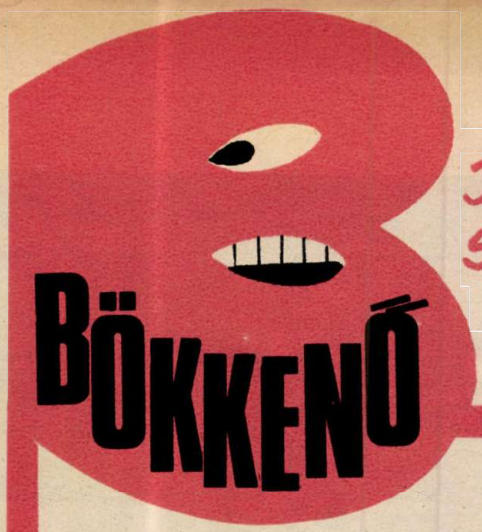

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

MOST TE DÜHÖNGJ!

A fiú a garázssor előtt ólálkodott. Odalopódzott az egyik vasajtóhoz és nagy igyekezettel munkához látott. Megpróbálta lecsiszolni a vasajtóról a szép, gömbölyű betűs feliratot: „Hülye, aki olvassa". No nézd, milyen rendes gyerek — gondoltam — és megszólítottam.

— Tiétek a garázs?

— Á, dehogy — szakadt ki belőle a sóhajtás —, de már alig tudom elviselni ezt a mondatot. Mindennap kétszer kell elolvasnom, mert erre járok a suliba és haza.

— Nehéz lesz eltüntetni, mert alaposan bevésték.

— Tudom. Először azt hittem, hogy csak a porceláncserép nyoma látszik a festéken, de most már tudom, hogy nem így van. Vagy két héten át azon röhögtem, hogy ahányan elolvassák, annyian dühöngenek. Mostanában már csak én olvasom el, naponta kétszer. Pedig nem akarom, elfordítom a fejem, mégis mindig odalesek.

— Honnan tudod, hogy cseréppel vésték?

— Hát... Most már úgyis mindegy. Szóval... és voltam a tettes.

G. A.

ZSOLTOK, FIGYELEM!

Utánanéztem: hazánkban pontosan negyvennyolcezer hatszáztizenkét Zsolt keresztnevű, tíztizennégy éves fiatalember él (1981 január elsejei adat). Aki nem hiszi, járjon utána. Én viszont nem vállalhatom, hogy felkeresem valamennyit és így tudakolom meg, hogy a sok Zsolt közül melyik az, amelyik képeslapokat és rágógumis papírokat gyűjt. De ha meg is tenném — mármint, hogy valamennyihez elmegyek — akkor is csak szűkülne a kör. Mert véleményem szerint a Zsoltok százai hódolnak hasonló szenvedélynek.

Ezért aztán kedves Zsolt — és valamennyi levélírónk, aki elfelejti teljes névvel aláírni levelét —, arra kérlek: legközelebb mutatkozz be annak rendje-módja szerint. Esetedben némileg egyszerűbb a helyzet, ugyanis te nemcsak a saját vezetéknevedet „felejtetted el", hanem szerkesztőségünk címét is alaposan megváltoztattad. Ennek alapján talán rájössz, hogy bökkenőm csakis neked szólhat és legközelebb valamivel pontosabban írod meg leveled. Tudniillik, te Jázsa Mária teret írtál Jászai Mari tér helyett, V. kerületet a XIII. helyett.

A többi stimmel.

D. P.

ROSSZ VOLT NÉZNI...

Jó dolog, hogy a városokban egyre több lakótelep épül, s az új otthonokat elsősorban a többgyermekes családok kapják. Viszont — és ez már nem jó dolog —, a tervezők néha megfeledkeznek a játszóterekről, mondván: azok úgyis ráérnek... Mindebből következik, hogy bár egyre több a lakótelep, egyre kevesebb gyerek számára jut megfelelő játszóterület. Arról már nem is beszélve, hogy jófajta őrsi búvóhelynek valót még nagyítóval sem találhatunk. Mit tehet ilyenkor egy lehetetlent nem ismerő fiúcsapat? Keres, és ha keres, talál is!

Minap láttam, amint gyerekek hada mászott be egy félkész panelház bunkerre hasonlító helyiségébe a békásmegyeri lakótelepen. Akrobatákat megszégyenítő ügyességgel kúsztak fel a lépcső nélküli, ideiglenes feljáraton. Fejük felett, a daru kötelének végén óriási malteros-tartály lebegett, ide-oda himbálódzva a szélben.

Egy rossz mozdulat, hanyagul felerősített súly és a játéknak szomorú vége lehet.

K. D.

A KILENCEDIK UTAS A FRÁSZ

– Lehet, hogy egy gyerek is megérzi az időjárás változását? – tépelődött a mama, és aggodalmasan pislogott a másik szoba felé, ahol a tizenhárom éves Edit forgolódott az ágyon. Éjfél körül járt az idő, a redőny hasadékán beszűrődött a holdfény.

– Lehet, hogy influenzás – pusmogta a papa, és éppen javasolni akarta, hogy keressenek elő a fiókból egy szem kalmopyrint, amikor Edit kétségbeesetten felüvöltött:

– Ne menj a légkamrába! Vigyázz, ott a szörnyeteg!

– Nem influenza ez, hanem frásztörés! Ez a lány megnézte a Nyolcadik utas a halál című filmet – döbbent rá az apa, és már sietett is a másik szobába.

– Ugyan már! Be sem engedték volna a jegyszedők, hiszen korhatáros film – okoskodott a mama, s futott ő is kimenteni lányát a verejtékes álomból.

– Soha többet, soha többet nem nézek meg tiltott filmet – kiáltotta zokogva Edit, és apja nyakába borult. – Soha többet nem surranok be a jegyszedő nénik háta mögött!

M. K.

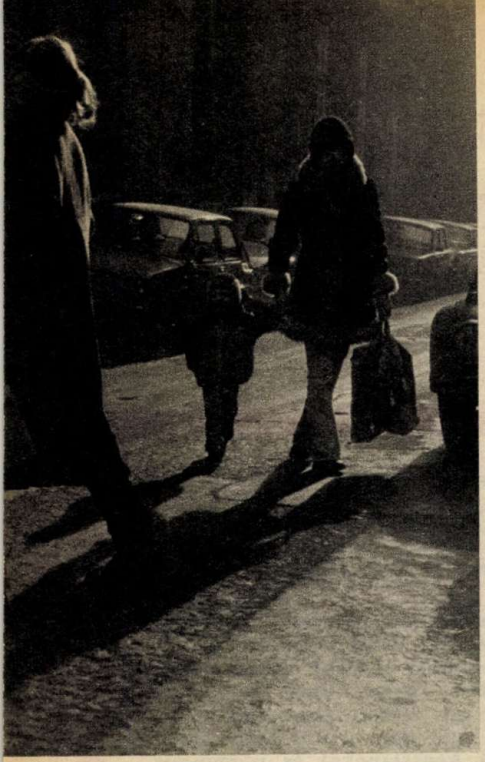

Mindenki siet, mindenki álmos, de hát reggel van, s az álom még ott ül a szemünkön

MINT HAMUPIPŐKE

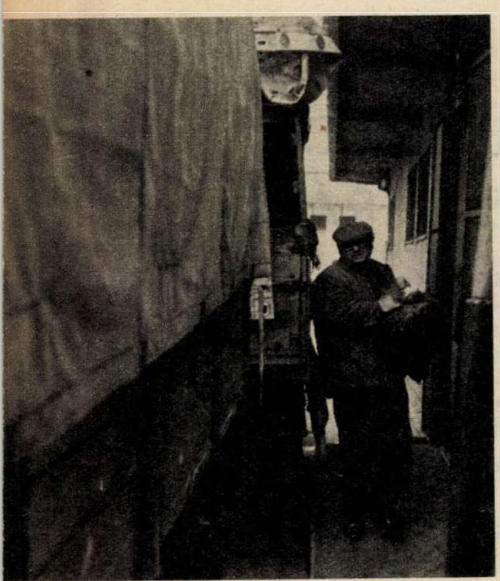

Érkezik a friss áru a piacra. A munkások kelnek a legkorábban, hiszen rajtuk múlik, hogy jóllakjon Józsefváros

Vacognak a kukatartályok fedelei, dideregnek a levélszekrényekben a reggeli lapok. Darafélé hull a szürke égből, komor felhők szorultak a háztetők közé. Köd pásztázza az utcákat, mindenki siet, mindenki álmos, mindenki vár valamit ettől a naptól, mert minden nap más, mint az előző.

A főváros nyolcadik kerülete is vár valamit. Kicsit a Hamupipőkére emlékeztet a Józsefváros: kívülről piszkos, elhanyagolt, akár a mostohagyerek. Pedig szép ez a kerület, de csak akkor, ha az ember gondolatban levakarja a házak falára kérgesedett kormot, a fekete festékké ülepedett füstöt, a háború harapta, s még mindig el nem tüntetett sebeket. S még szebb lenne, ha — nemcsak gondolatban — eltűnne a házak közé ékelt sok-sok szeméttelep.

Igen, van ebben a városrészben valami meseszerű. Aki csak a lába alá, vagy legfeljebb maga elé bámul, az nem lát semmit az utcákból. Pedig a kapualjak fölött, a legfelső emeletek ereszcsatornái alatt kőmanók tanyáznak, óriások tartják roppant terhüket, izgalmas aranycirádák üdvözlik a villanyvezetékeken bóbiskoló galambokat. Az egyik parányi erkély alatt egy hetedikesnek látszó fiú — hajnali Rómeó (!) — éppen most vallja be, hogy matekból megint hármast kapott. Ott, fenn az erkélyen Júlia — cserébe az őszinteségért — felhangosítja a táskarádiót. „Yesterday" — omlik le az erkély alá, mint valami korai pára, hátat bizsergető vízfüggöny, a Beatles-melódia.

Vannak azért új házak is ebben a kerületben. Például a Baross utcai lakótelepen. De kevés még az ilyen épület, a régiek meg lassan kapnak másik köntöst. Mindenesetre: várják a holnapot, amikor Hamupipőke leveti piszkos ruháját és a maga szépségében ragyog.

Józsefvárosi lányok és fiúk, addig is fedezzétek fel környezeteteket! Nézzetek szét az utcákon, javasoljátok — egyelőre nekünk —, hogy melyik házat, homlokzatot lenne érdemes (és miért) felújítani, megmenteni. Szívesen vesszük, ha írásotokhoz saját készítésű útmutatót is mellékeltek, hol, merre vannak ezek a házak? Címünk: PAJTÁS SZERKESZTŐSÉGE, BUDAPEST XIII., JÁSZAI MARI TÉR 5. — 1397.

A borítékra írjátok rá: JÓZSEFVÁROS.

Egy-kettő,
egy-kettő
„Jó reggelt!" —
köszönnek
az autók lámpái is

Mekkora utat tett
meg a tej, amíg
ide érkezett!
Nincs is jobb
üdítő!

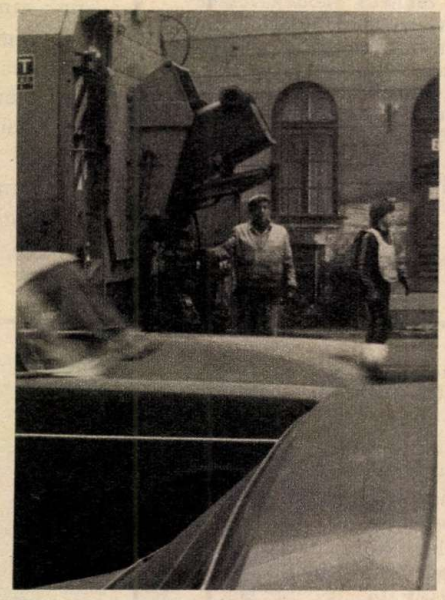

A kukáskocsik
éhes gyomra falja
az előző nap összegyűlt
szemetet. Sajnos a házak
között így is sok a hulladék

Dubrovecz Attila:

Jó reggelt, Józsefváros!

Mohos kerítések hasadékán
a széles útvonalak sima betonján
lányok hajnali álmos pillantásán
a csarnok előtt nyikorgó teherautók platóján
csattogó húsos-ládák fémfenekén
a garmadában tornyosuló gyümölcsök hamván
a kenyér és tejeskávé illatával bélelt folyosókon
lépcsőházak mélyéből kapunk elé guruló kukatartályokon
iskolások jövendőt cipelő tömött táskáján
a rendre vigyázó sarki rendőr gombján
világ hírtengerén lobogó lapok vitorláján
felhörgő redőnyök pikkely-páncélján
gyárak műhelyek álláshirdető teli táblájján
zakatoló gépek mellett gyöngyöző munkás-homlokokon
könyöklő tetők fölött nyújtózkodó
új világ jeleit hirdető toronyházakon
már villan a nap izzó reflektora . . .

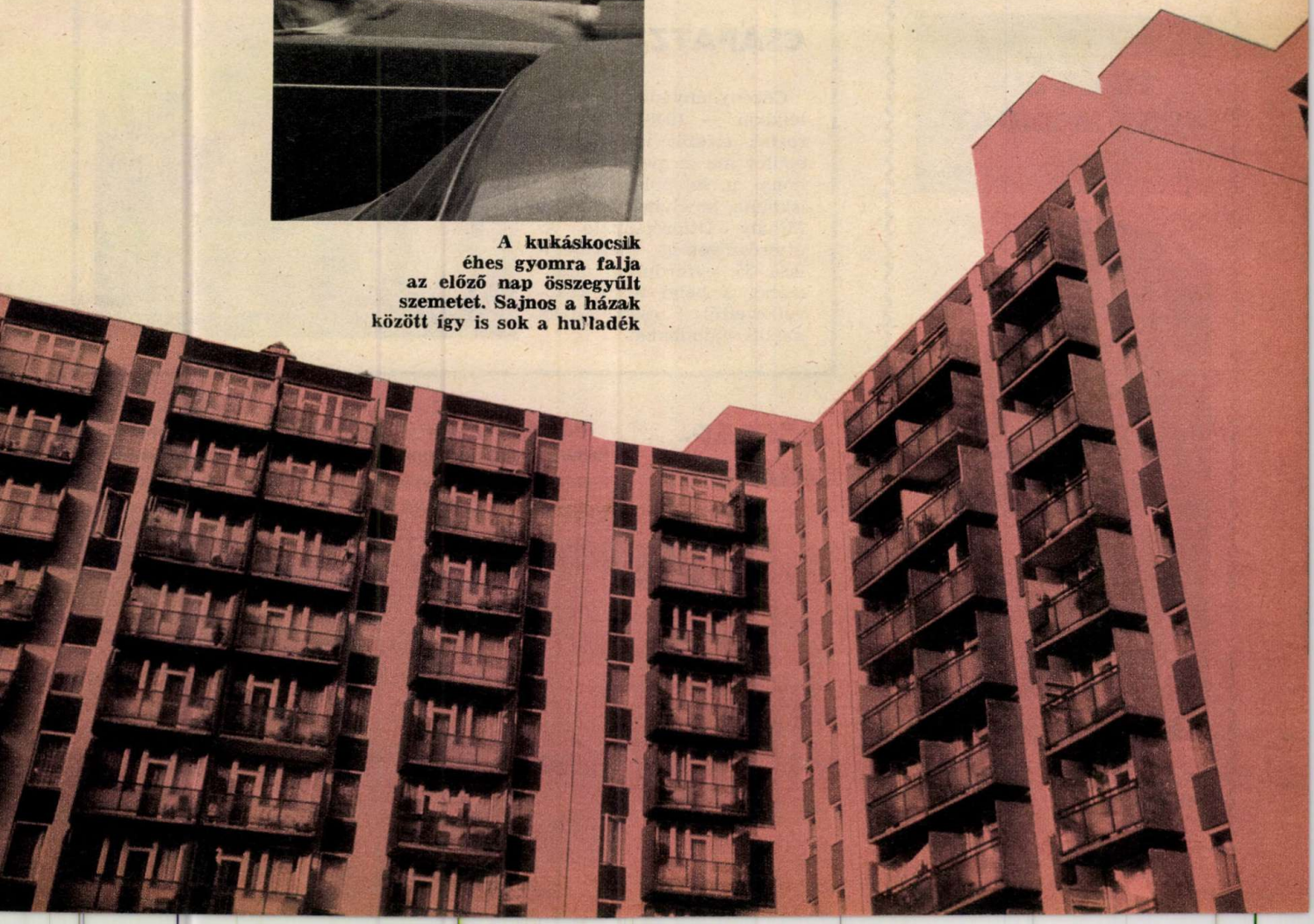

PAPÍRREPÜLŐK VERSENYE

Az Élet és Tudomány hetilap – a Magyar Honvédelmi szövetséggel és a Magyar Úttörők Szövetségével országos papírrepülőmodell-versenyt szervez. A versenyt, amelyen minden korosztály részt vehet, két kategóriában rendezik meg. A verseny színhelyén készített modellek távrepülési vetélkedését két korcsoportban – a) általános iskolások, b) korhatár nélkül – bonyolítják le. A legérdekesebb, legújszerűbb, legszebb modellek viadalán a fiatalok és a felnőttek együtt, egymással versenyezhetnek.

A versenysorozat a felhívás megjelenésekor kezdődik, az általános iskolások részére. A versenyről a rendezők értesítik a helyi (kerületi, területi) modellezőszakkör vagy modellezőklub vezetőit. Az iskolai versenyeket március 20-ig kell befejezni.

A modellek építésével és repítésével kapcsolatos tudnivalókról az Élet és Tudomány 1981. február 20-án és 27-én megjelenő számában olvashattok.

MI LEGYEN A NEVE?

Hány amőba egy csendélet? — ezzel a címmel írtunk a művészeti összerakó játék világsikeréről és hazai változatairól, amelyek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a gyerekek között. A játéknak azonban még nincs igazi, rövid, csattanós, kifejező és vonzó neve. Szeretnénk, ha az elnevezésben segítenétek a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának, és a névjavaslatokat március 5-ig elküldenétek szerkesztőségünk címére.

A legügyesebb névadók játékjutalma természetesen nem marad el. Márciusban sor kerül a művészeti összerakó játék — vagy ahogyan majd elnevezitek — kedvelőinek első, nagy versenyére.

EGY KÉP – EGY MONDAT

– Menj innen, vagy akkorát tüsszentek, hogy pókháló lesz belőled!

CSAPATZÁSZLÓ

Cégénydányádon — a kastélyban — 1948-ban táboroztak először úttörők. Az épület ma a gyerekek otthona, a település körzeti iskolája, amelynek Táncsics Mihály Úttörőcsapata az úttörőszövetség megalakulása 35. évfordulója alkalmából a helyi termelőszövetkezettől csapatzászlót kapott ajándékba.

JÉGCSAP-ÓRIÁSOK

Harapós, de szép a tél Szabolcs-Szatmár megyében is. Fehérgyarmat központjában például csudájára jártak az orgonasípokhoz hasonló, embernagyságú jégcsapoknak.

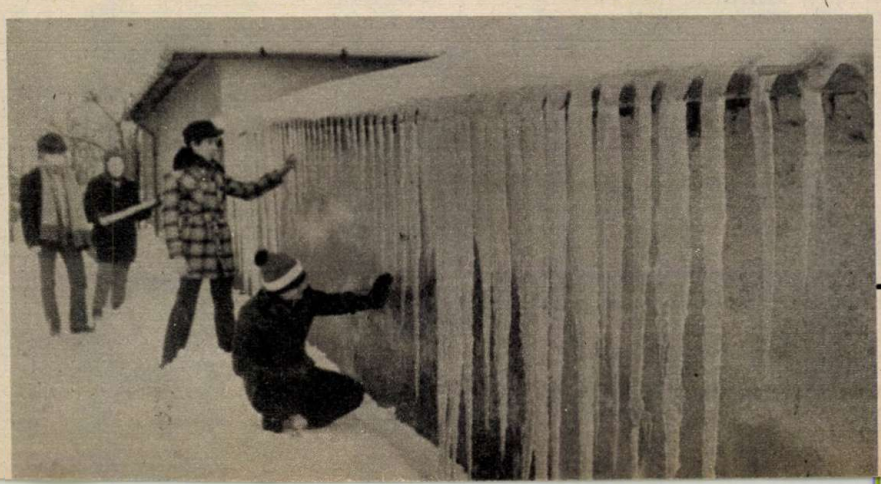

IZOMLECKÉZTETÉS

Az előző leckében eljutottatok a biztonságos — de egyelőre még kanyarodás nélküli — lécvezetésig.

Most jön a neheze: a lejtőn jobbra, balra visz lefelé az út, ezt csak jó „kanyar"-technikával lehet megvalósítani. A fordulások lényege a hóeke ívelésből történő súlypont-áthelyezés. Induljatok meg az enyhe lejtőn hóeke tartással. Helyezzétek át a testsúlyotokat az egyik lábra, hajlítsátok be ezt a térdet és vállal dőljetek a térd fölé (1. kép). Meglepetéssel veszitek észre, hogy a leterhelt léc elkezd kanyarodni. Ezután a másik lécet zárjátok mellé és a testsúlyt ismét testvériesen osszátok meg a két léc között.

Ha már jól megy a hóekeívelésből a kanyarodás, tovább nehezíthetitek a gyakorlást. Először ritkán letűzött karók között próbáljatok siklani, utána egy kicsit felgyorsított siklásból kíséreljétek meg a fordulást. A bot szerepével is tisztában kell lennetek. Fordulásnál, a kanyarodás irányában levő bottal úgy segíthettek, hogy a botot a léc vége és a kötés között szúrjátok a hóba (2. kép).

A HÉT VICCE

Első szerelem

RAJTHELYEN A RAKÉTÁK

A jászberényi 1379. sz. Vlagyimir Komarov Úttörőcsapatban is lezajlottak már a tudományos-technikai úttörő szemle versenyei. A technikus úttörők népes mezőnye – 11 csapat – a névadó űrhajós emlékéhez méltóan, jó felkészültségét bizonyítva, színvonalas versenyt vívott egymással. A parányi rakéták „hajtóanyaga" egy-egy gumiszál volt.

?!

Bocs, hogy közbeszólok, kedves jármi gyerekek, de igazán nem tudom, s nem is akarom féken tartani gondolataimat, amelyek leveletek olvasása közben kaptak lábra. Felettébb örvendetes, hogy igazgatótok sakkozásra buzdít benneteket, sőt, mint írjátok, szüleiteket is erre ösztönzi: „Az igazgató azt javasolta, hogy minél több gyermek kapjon karácsonykor, születés- vagy névnapján sakk-készletet. Azok a szülők, akik tudnak sakkozni, tanítsák meg gyermekeiket is." Nem ért váratlanul az sem, hogy szimultán tornákon vesztek részt, s egymással is sűrűn megmérkőztök. Ezek után már nem lepett meg, hogy játékparkotokban egy nagyméretű, beton sakktábla is van, esztergált figurákkal. Lényegében ez késztetett írásra, no meg az, hogy örömmel újságoltátok, építettek nektek egy 300 négyzetméteres jégpályát is az iskola udvarán.

Sakk és korcsolya. A két sportág remekül kiegészíti egymást. Az egyik nemes szórakozás, hasznos szellemi tevékenység, a logikus gondolkodást jelentősen fejlesztő játék, a másik egészséges, vidám foglalatosság. Ti nagyon helyesen, nem estek át a ló, bocsánat, hogy stílszerűen mondjam: a huszár másik oldalára. Ügyeltek — szellemi erőnlétetek ápolása mellett — fizikai edzettségetekre is. Példátok bizonyítja, tudjátok, hogy a világ legjobb sakkozói is sokféle kiegészítő sportot űznek. A legtöbben futnak, kocognak, akad, aki tekézik. A szovjet, volt világbajnok: Szpasszkij például remekül teniszezik. A legjobb magyar játékosok minden nagyobb verseny előtt Tatán vagy a Mátrában „alapoznak", azaz erőt gyűjtenek a sorozatmérkőzésekhez. Ezért sürögjetek most ti is minél többet a jégpályán, meglátjátok, az eredménye sakktudásotokban is jelentkezik majd.

(bőcs)

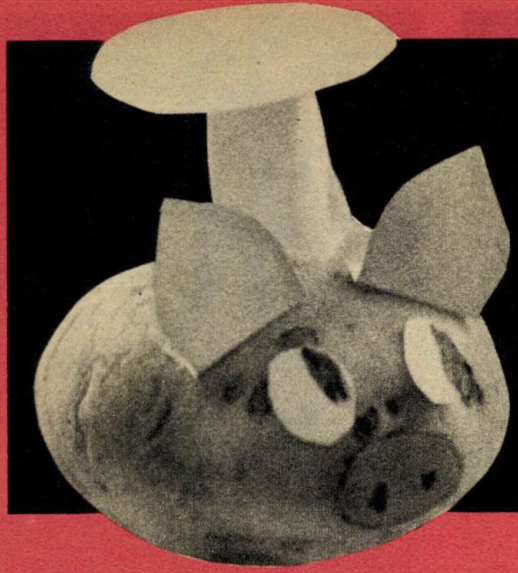

VISÍTÓ VENDEL VIDÁM VÉGÓRÁJA

Már a kora hajnali készülődés módfelett gyanús volt Visító Vendel számára. Sok szalma, csillogó-villogó szerszám került szorgos kezek serénykedése folytán az ól köré.

– Belőlem aztán igazán jó falatokat készíthetnek a gyerekek – röfögött elégedetten a coca. – Neked most már úgyis mindegy. Minél finomabb legyél, ez a te feladatod!

A fővárosi XVI. kerületi úttörőház gazdái eldöntötték a minden évben esedékes disznótor időpontját.

Még egy utolsó igazi „Visító-féle" uiii . . .

Aztán: sütés, főzés, krumplipucolás, egyszóval a disznótor vidám órái következtek. Majd ízlésesen terített asztaloknál gyerekek hada kóstolgatta a „saját készítésű" kolbászt, hurkát.

– Nincs ennél jobb! Ez nem olyan, mint amit anyu szokott vásárolni az üzletben. Sokkal finomabb!

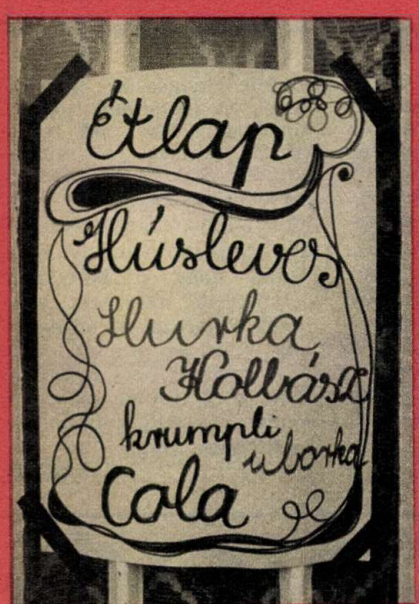

NEM IS OLYAN NEHÉZ ÍGY, KÖZÖSEN MEGTANULNI EGY DALT, MELYRE AZ ELŐADÁS VÉGÉN MÉG SZÜKSÉG LESZ

VIDD EL AZ ÖCSÉDET

vagy a húgodat, de ha egymagad mész, akkor is kitűnően szórakozhatsz Budapesten, az Egyetemi Színpadon a Bors néni című – Nemes Nagy Ágnes írásaiból összeállított – műsoron.

Egy mesélő kedvű, nagyszerű színésznő, Dayka Margit hív játszani, énekelni társaival, Verebes Istvánnal és Kútvölgyi Erzsébettől. Még táncra is perdülnek Novák János és a Talla-Galla együttes vérbeli rock and roll zenéjére.

A játék már az előcsarnokban megkezdődik. A zenészek felkérik a gyerekeket, tanuljanak meg egy dalt, amellyel majd az előadás végén felköszöntik Bors nénit. Ugyanis ma van a születésnapja. Mikor már a későnjövők is fújják az éneket, az együttes betessékeli a nézőket a terembe. Itt Tittila, a „macska" és Lackó, a „kisfiú" fogadja a most még megilletődött gyerekeket. Néhány dal és bemelegítő mulatság után felszabadultan ugranak

fel helyükről a fiatalabb nézők; itt nem érdemes elterpeszkedni a bársonyszéken, hiszen lehet hajlongani, mint szélfútta fák, és játszani a színészekkel, fent a színpadon. Mert az előadás csak a közönség közreműködésével teljes. Persze, nem kötelező a részvétel, de ki tud a fenekén maradni?

Bors néni, mint afféle igazi nagymama, minden gyereket kedves mosollyal fogad a színpadon. Feladatot is ad nekik: az elhullott borsokat kell megszemélyesíteniük a színpadi önkiszolgáló boltban.

A sok szórakoztató dal, tánc, játék után felcsendül a köszöntő nóta, amit a közönség együtt énekel a zenészekkel. Bors néni boldog mosollyal integet. Kicsit talán meg is hatódik – elmorzsol egy könnycseppet – úgyhogy a végén tényleg elhisszük, hogy ma van a születésnapja.

Az előadás előtt és után rajzolni lehet az előtérben. Egy hónapra előre válthatsz jegyet, de közvetlenül előadás előtt nem valószínű, hogy kapsz.

Akár így, akár úgy nézed meg Bors nénit – jó mulatást!

S. B.

Fotó: Szalay Béla

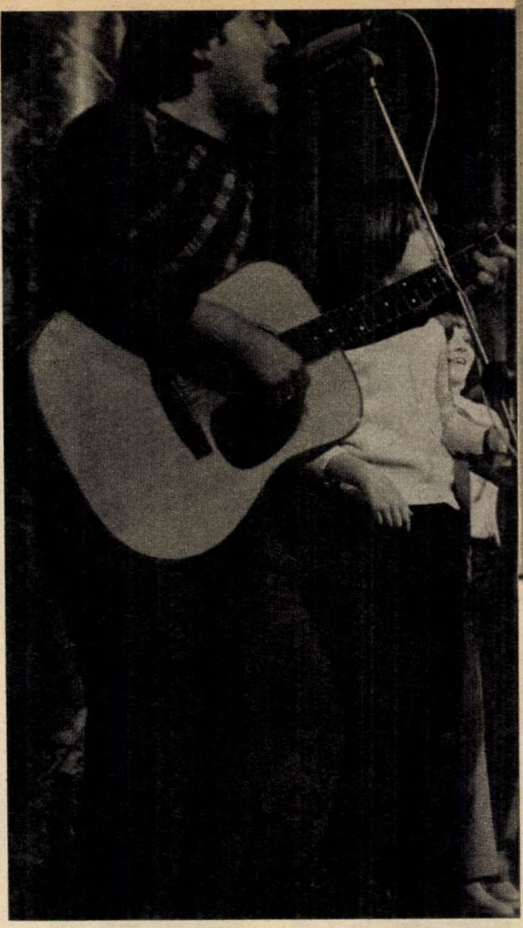

FIGYELEM!
A SZEREPLŐK MOST
MI VAGYUNK.
LÁM, MILYEN EGYSZERŰ
„BORSNAK" LENNI
EGY ÖNKISZOLGÁLÓ
BOLTBAN

JAJ, MI LESZ MOST?!
GYEREKEK, ÉN FÉLEK!